

De Balans

Mei 2016 Jaargang 37 nummer 4

Lente-editie

Wederom een bomvolle editie dit keer met voor elk wat wils!

Uiteraard met vaste bijdragen van Jos, Geurt, Kees en Peter, maar ook kopij van leden die (nog) niet zo veel aanleveren, mijn spellingschecker had het er druk mee...

Marcel S verhaalt over de tweede kans voor het tweede om het kampioenschap.

Jacco geeft ons, op bijna stripachtige wijze, met 20(!) diagrammen les in de Grob.

En Hendrik blijkt een grote fan van het “Beest van Baku” te zijn. Ben benieuwd of hij de volgende keer over de “Immortal blitz game” van So gaat verhalen...

Zelf wil ik via wat zelfplagiaat “De Blunder” nieuw leven inblazen.

JT

Colofon

De Balans is het clubblad van UCS De Rode Loper en verschijnt minimaal 4x per jaar.

Kopij kun je sturen naar :
redactie@ucsderodeloper.nl

Redactie :
Peter Das
Jos Heesen
John Temming
Tanja Veenstra
Kees Volkers

Voor meer informatie over UCS De Rode Loper:

www.ucsderodeloper.nl

Bezoek ook eens ons forum :
www.ucsderodeloper.messageboard.nl

UCS De Rode Loper is opgericht op 25 november 1930.

Ereleden van de club zijn Nico van Harten en Jan Polders.

Inhoudsopgave

Boeksurfen (4)	Blz 3
Van de bestuurstafel	Blz 8
De wedstrijd van het jaar	Blz 9
Grobbetrollen (1)	Blz 12
De clublocaties van DRL	Blz 20
Het beest van Baku is terug	Blz 28
Rode Lopers combineren	Blz 32
Geurt in Moskou	Blz 35
Gramschap	Blz 37
Oplossingen combineren	Blz 45
De Blunder (1)	Blz 46

Boeksurfen 4

Jos Heesen

In mijn vorige stukje noteerde ik dat Irving Chernev ooit had opgemerkt dat hij Morphy “*the most overrated*” schaker vond. Dit in tegenstelling tot wat enkele grootmeesters over hem zeiden:

- Kasparov noemt hem “*super-genius*” in het eerste deel van zijn “*My Great Predecessors*” reeks.
- Fischer zei: “*A popularly held theory about Paul Morphy, is that if he returned to the chess world today and played our best contemporary players, he would come out the loser. Nothing is further from the truth. In a set match, Morphy would beat anybody alive today.*”
- En Capablanca: “*The magnificent American master had the most extraordinary brain that anybody has ever had for chess.*”
- Tenslotte Euwe: “*Morphy is commonly called the greatest chess genius of all time... If the distinguishing characteristic of genius is that it goes far ahead of the rest of its epoch, then Morphy was a*

chess genius in the most complete sense of the term.”

De uitspraak van Chernev noteerde ik met pijn in het hart omdat Paul Morphy mijn schaakidool is. Zeker in mijn beginjaren als schaker, maar eigenlijk nog steeds. Het overgrote deel van zijn zetten begrijp ik tenminste! Wie weet schrijf ik nog eens wat meer over hem.

In mijn bibliotheek is Morphy de schaker over wiens carrière/leven ik de meeste boeken heb. De laatste aanwinst is:

- *Paul Morphy, a modern perspective* van Valeri Beim

Hoewel het mooiste boek in mijn collectie dat van Lawson (*Paul Morphy, the pride and sorrow of chess*) is, is schaaktechnisch het interessantste boek dat van Beim. En dat boek is het onderwerp van dit stukje.

Valeri Beim is een 66 jarige grootmeester/schaaktrainer uit Odessa (een havenstad aan de Zwarte Zee). Hij emigreerde in 1990 naar Israël en woont nu in Oostenrijk. Hij heeft inmiddels een zestal schaakpublicaties op zijn naam staan.

In *Paul Morphy, a modern perspective* bekijkt Beim de beste partijen van Paul Morphy (gespeeld halverwege de 19^e eeuw) door de bril van een grootmeester uit de 21^e eeuw.

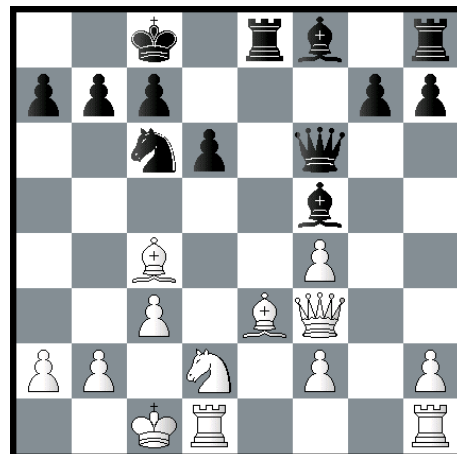
Blijft er iets overeind van de strategische en tactische principes die Morphy in zijn partijen hanteerde?

In zijn introductie vermeld Beim zijn vooringenomenheid ten aanzien van de partijen van Morphy: *“Positional blunders appeared ubiquitously, (ja, die moest ik ook opzoeken; het betekent zoiets als “overall”) in great quantities; and in this sense, Paul Morphy was no exception, outclassing the others only by the strength of his talent for combination.”* Maar na de partijen voor zijn boek geanalyseerd te hebben, wordt het: *“Many of the games I examined in this review of Morphy’s work fit my preconceived conviction of his play, but they also were considerably more interesting and deeply planned.”*

Wat schaaktrainer Beim het meeste verbaasd is het feit dat Morphy zich het tactische en positionele spel al op zeer jonge leeftijd helemaal zelf heeft eigen gemaakt. Zonder hulp van literatuur of trainers!

Laat ik uit het boek een partij nemen en nader ingaan op Beim’s kijk op het typerende van de stijl van Morphy. Ik neem hiervoor de partij die Morphy in 1858 speelde tegen Samuel Boden.

Boden was in die tijd een van de eerste Engelse spelers die van schaken zijn beroep maakte. In de hedendaagse schaakliteratuur komt de naam van Boden terug in een variant van de Philidor Verdediging (een variant die hij speelde tegen Morphy!) en in een matbeeld dat hij in 1860 met zwart op het bord toverde in een partij tegen Schulder:

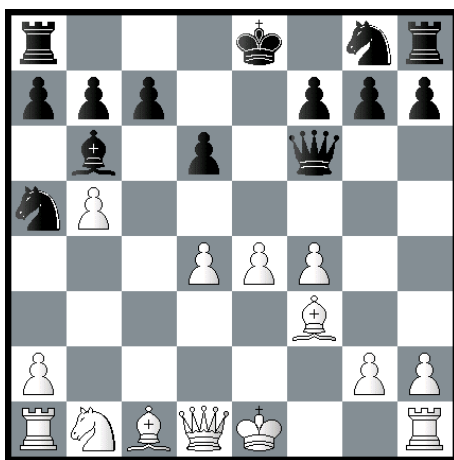
Misschien leuk om zelf te vinden ☺. In bovenstaande stelling is zwart aan zet.

Morphy was indertijd de mening toegedaan dat Boden de sterkste Engelse speler was (terwijl Morphy juist van een andere Engelse speler, Thomas Barnes, vaker verloor; zelfs een partij waarin Barnes de Barnes Verdediging speelde: 1.e4 f6!).

De partij uit het boek van Beim is de derde uit de match die de 20 jarige Morphy tegen Boden speelde en waarin hij 5 partijen won, 1 verloor en er 3 gelijk speelde:

Morphy - Boden

1.e4 e5 2.f4 Lc5 3.Pf3 d6 4.c3 Lg4 5.Le2 Pc6 6.b4 Lb6 7.b5 Pa5 8.d4 Lxf3 9.Lxf3 exd4 10.cxd4 Df6

11.Le3

Boden verwachtte waarschijnlijk van Morphy een voortzetting als 11.e5 De6 12.Pc3... maar met de tekstzet offert wit een pion om het initiatief te behouden. Daarvan zeggen we nu: typisch Morphy!

11...Pc4 12.Lf2 Dxf4 13.0-0

Morphy is niet bang voor 13...Pe3, want dan komt 14.Dc1... (*niet* 14.Dd2... *vanwege* 14..Dxh2!) 14...Lxd4 15.Pa3! Dh6 (*niet* 15...Lxa1 *vanwege* 16.Lxe3 De5 17.Dxa1...) 16.Te1 Pxd2 (*er is niets beters*) 17.Lxg2 Lxa1 18.Dxa1... en in deze open stelling vond Morphy zijn loperpaar en initiatief meer

waard dan de zwarte toren en pionnen. Een oordeel dat ook vandaag nog stand houdt.

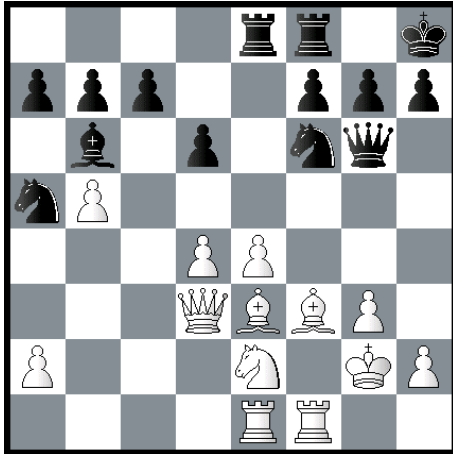
13...Pf6 14.Dd3 Pa5 15.Pc3 0-0 16.g3 Dh6 17.Kg2

Hier maakt Beim in zijn boek een tussenstand op om nader in te gaan op Morphy's typerende speelwijze. Ik vat zijn notities als volgt samen: "De 16^e en 17^e zet van wit verdienen een nadere beschouwing. Wit heeft een pion gegeven voor slechts een kleine voorsprong in ontwikkeling. Maar ook voor een veel betere mobiliteit en samenspel van zijn stukken... In die tijd werd een offer zonder concreet einddoel (zoals mat), maar voor initiatief, activiteit of mobiliteit, niet begrepen, ook niet in de tientallen jaren daarna. De eerste die ook dergelijke offers plaatste was Lasker, maar dan alleen in posities waarin hij slechter stond en er het beste van probeerde te maken. Pas daarna namen Aljechin, Spassky en Kasparov vergelijkbare offers op in hun speelstijl. Dit type offer was voor Morphy echter een "standaard" aanpak. Hij was zijn tijd dus ver vooruit!

17...Tae8 18.Tae1 Kh8 19.Le3

Hier, en straks op de 21ste zet is Morphy iets te optimistisch en onderschat de resources van zwart. Beter was het om met 19.Pe2... te beginnen.

19...Dg6 20.Pe2

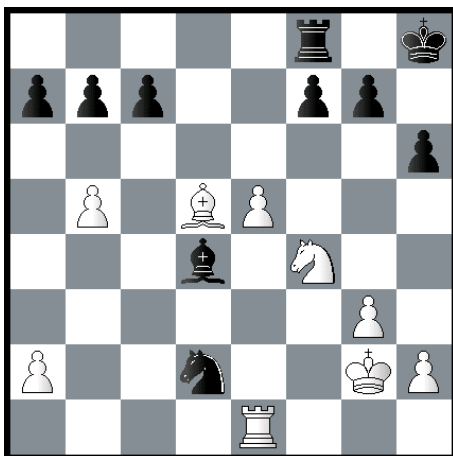
20...h6

Geen 20...Pxe4 vanwege 21.Pf4 Df5 22.g4... en wit wint een stuk.

21.Ld2

En ook hier was het beter om eerst 21.Pf4 Dh7 en dan 22.Ld2... te spelen.

21...d5 22.Pf4 Dh7 23.e5 Dxd3 24.Pxd3 Pc4 25.Lb4 Pe4 26.Lxf8 Txf8 27.Pf4 Ped2 28.Lxd5 Pxf1 29.Lxc4 Pd2 30.Ld5 Lxd4

Nu maakt wit het op elegante wijze uit (iets wat Morphy al gezien moet hebben toen hij 27.Pf4 speelde):

31.e6 g5 32.e7 Te8 33.Lxf7 gxf4 34.gxf4 Txe7 35.Txe7 1-0

Met deze partij sluit Beim in zijn boek een paragraaf, waarin hij een aantal partijen (waaronder een paar verliespartijen) besprak, af met de volgende conclusies (opnieuw in mijn samenvatting): “Morphy versloeg twee sterke spelers (Barnes en Boden), maar dat ging niet eenvoudig. Beide tegenstanders hadden op meerdere momenten de overhand, omdat zij enkele zwaktes in het spel van Morphy bloot legden. Morphy’s superioriteit in het doorrekenen van combinaties was echter de doorslaggevende factor, anders hadden de matches best weleens in een gelijkspel kunnen eindigen. Wat waren dan die zwaktes van Morphy die aan de oppervlakte kwamen?

1. Een gelimiteerd openingen repertoire
2. Een beperkt arsenaal aan positionele wapens
3. Onvoldoende begrip van de (on-)mogelijkheden van pionnenketens

Morphy voelde zich duidelijk niet op zijn gemak in stellingen waar

statische voordelen de hoofdrol
Daar was hij, in zijn partijen met
Amerikaanse tegenstanders,
eenvoudigweg nog niet mee in
aanraking gekomen! In latere
partijen (slechts een paar maanden
later) heeft Morphy laten zien dat hij
een snelle leerling was en ook de
meer strategische aspecten van het
schaakspel onder de knie kreeg.”
Laat ik besluiten met het onvertaald
citeren van Beim in zijn laatste
hoofdstuk: “*Morphy’s unique
qualities were immense intuition and
his innate feel for the dynamic*

spelen.
*requirements of a chess game. ... I
have emphasized the outstanding
feeling Paul Morphy had for the
initiative, piece development and the
factor of the interaction of the
pieces. ... Therefore, Paul Morphy
can be considered the founder of the
contemporary dynamic approach to
chess.*”

Al met al een zeer leerzaam boek
voor de liefhebbers van de
dynamische aspecten van het
schaakspel!

Nieuw adres!
Buurthuis Rosa

Hot Spirit!
Snelschaaktoernooi op de
3de vrijdagavond van de maand...
Malakkastraat 6, 3531 HM, Utrecht (Lombok)

Zaal open:	20:00 u.
Start ronde 1:	20:30 u.
Eindigt rond:	23:30 u.
Speeltempo:	7 min pp

Entree 1 euro!

www.hotspirit.nl

Van de bestuurstafel

Geurt van de Wal

Op maandag 21 maart stond de bestuurstafel bij Pieter thuis, het bestuur was compleet en we hadden een serieus lijstje met punten.

Bovenaan stond het plan van de landelijke bond om spelen op voor alle clubs op zaterdag mogelijk te maken, naast het extern schaken doordeweeks. Hierover heeft de KNSB landelijk de leden ge-enquêteerd. De respons hierop was absurd laag: 8% - en daarvan ziet iets meer dan de helft het plan zitten. De bond betitelt deze opkomst in het jongste Schaakmagazine als 'goed' en concludeert schaamteloos dat de leden in meerderheid voor het plan zijn. Een kind (het hoeft niet heel slim te zijn) kan zien dat landelijke conclusies absoluut niet mogelijk zijn met zo'n opkomst en regionaal geldt precies hetzelfde.

Voor onze eigen Rode Loper was de opkomst wel voldoende om een redelijk betrouwbaar beeld te krijgen. Dat beeld is dat we behoorlijk verdeeld zijn over het KNSB-plan. Tegelijkertijd hebben flink wat leden zin om op zaterdag voor de club extern te gaan schaken. Vaak naast extern schaken in de doordeweekse competitie. Dit zou betekenen dat we een achttal hebben (misschien wel twee) dat op zaterdag

extern schaakt in de 4de klasse KNSB, naast de teams die meedoen in de SGS-competitie. Spelers kunnen voor de Rode Loper aan beide competities meedoen. Wat dit betekent voor het systeem van plaatsing voor de externe is nog de vraag. En voor de punten in de interne competitie, ook dat is nog onduidelijk. Puzzels genoeg, discussie ook. Wordt sowieso vervolgd op onze ALV.

Dan het schaken met vluchtelingen in opvangcentra. Dit is een landelijk initiatief, dat op sommige plekken groeit en bloeit, maar in Utrecht is het nog wat stilletjes. Ik ben er eens ingedoken en wat blijkt is dat de verschillende partijen hier vooral op elkaar zitten te wachten. Terwijl de bedoelingen prima zijn en het enthousiasme er is. Ik ben bezig om het vlot te trekken en verwacht dat op korte termijn locatie en tijdstippen geregeld zijn en er daadwerkelijk met vluchtelingen geschaakt kan worden. Nu al zin om mee te doen? Laat het weten!

Tot slot een paar data om alvast te noteren: onze ALV is op 31 augustus en voor ons eigen Rapidtoernooi mikken we op 19 november. De 32ste editie alweer, be there!

De wedstrijd van het jaar

Marcel Scholten

Degraderen is nooit leuk. Je speelt het hele jaar tegen fijne tegenstanders van dezelfde sterkte maar aan het einde van het jaar blijkt het niet genoeg. Het volgende jaar moet je dan een klasse lager spelen, tegen teams die eigenlijk te zwak voor je zijn. Maar er zitten ook goede kanten aan. Aangezien je het jaar erop in de bovenste regionen van de lagere klasse zult bivakkeren, zul je de mooiste wedstrijd mogen spelen die er is: de kampioenswedstrijd.

Voor het tweede was op 30 maart zo'n wedstrijd. De thuiswedstrijd tegen Kijk Uit. Spannender en beslissender zul je ze niet zo snel vinden. Beide teams stonden zonder puntverlies bovenaan, en hadden evenveel bordpunten. Wel had het tweede in de resterende twee ronden een makkelijker programma, zodat een 4-4 waarschijnlijk genoeg zou moeten zijn. De teams waren redelijk aan elkaar gewaagd, waarbij Kijk Uit hun zwakke staartborden compenseerden met sterke topborden. Helaas moest Jaap wegens ziekte verstek laten gaan en nam Kees zijn plaats in.

De eerste slag was het verlies van Marcel op bord 1. Nu is een zwart bord tegen een 2000-speler niet de plek waar je de punten vandaan zou moeten halen, maar dit ging hard, te hard. Gelukkig kwam niet veel later weer een meevaller. Na een wat moeizaam begin had Peter op bord 3 de stelling weer in

evenwicht gebracht en mocht na 26 zetten een remise bijschrijven. Eric speelde een modelpartij op bord 6. De tegenstander werd langzaam naar achter gedrukt, waarna er langzaam steeds meer zwarte stukken in de doos verdwenen.

Victor had op bord 8 heel lang een complexe stelling, waarin hij, hoewel niet slechter, ook zeker niet beter stond. Toen ik even later weer langs het bord keek, stond hij ineens een toren voor. Het was nog wel even een technische klus om de zwarte vrijpionnen te elimineren, maar dat was Victor wel toevertrouwd.

Daarmee stond DRL voor het eerst op voorsprong, en ik zag de avond zonnig in. Kees stond na een half mislukt offer weliswaar iets slechter, maar op de andere borden stonden Jos, Almer en Jacques er allemaal goed voor.

De werkelijkheid bleek iets weerbarstiger. Allereerst scoorde Kijk Uit op bord 5 de gelijkmaker. De materiële achterstand die Kees bij de offercombinatie had opgelopen bleek net te veel. Jos' aanval bleek ook net niet doorgeslagen te zijn, en het paardeindspel dat resteerde, bleek net aan verloren te zijn. Weer een achterstand. Dus hadden Jacques en Almer de taak om uit de tijdnoodfase samen 1½ punt te halen. Jacques stond inmiddels al ruim gewonnen en was bezig aan de technische afwikkeling.

Almer was in een complexe Ben-Oni ten aanval getrokken en had nog duidelijk voordeel en stond misschien in hogere zin al gewonnen, maar de stelling bevatte nog kansen voor beide partijen. Almer kon zijn uitstekende partij helaas niet bekronen, nadat hij de dodelijke zet Lg4 had moeten toelaten. Jacques stond inmiddels en toren voor, maar moest hard nadenken hoe hij uit een eeuwig schaak motief van zijn tegenstander moest lopen. Maar het maakte allemaal niet meer uit, dus werd de vrede getekend en was de 3-5 nederlaag een feit.

De zeperd van Zeist en het wonder van Oudewater

Na de nederlaag tegen Kijk Uit (zie elders in deze Balans), hadden we het kampioenschap niet meer in eigen hand. Wij schatten onze kansen vooraf in op een procent of 20. Op 12 April was de cruciale dag. Niet alleen omdat wij die avond het in Zeist tegen de locale SC mochten opnemen, maar vooral omdat Kijk Uit in Oudewater de nummer 3, Oud Zuylen 3 ontving. Een team waar wij maar net van gewonnen hadden, en het enige team waarvan redelijkerwijs verwacht kon worden dat ze tegen Kijk Uit konden stunten.

Voor Zeist 3 was het seizoen na twee achtereenvolgende overwinningen al geslaagd, aangezien ze daarmee degradatie hadden afgewend. Het tweede mocht weer een beroep doen op de grote reservebank en speelde met Hendrik en Marcel in de plaats van Peter en Almer. Jaap "Ik had een boek

mee moeten nemen" Kamminga was als eerste klaar.

Zijn tegenstandster had duidelijk haar dag niet en Jaap bleef geconcentreerd de aangeboden cadeautjes uitpakken terwijl hij de meest consequente weg naar de overwinning nam.

Het was nog voor negenen. Niet veel later voegde Marcel Scholten zich bij hem, nadat zijn tegenstander het verlies van een pion in een aanval probeerde om te zetten. Dit was echter veel te voorbarig en na 17 zetten en een toren achter stond het 2-0. Niet veel later complementeerde Jos de vroeg klaar zijnde topborden.

Zijn aanval sloeg net te langzaam door om te verhinderen dat zijn tegenstander met eeuwig schaak nog een puntje kon redden. Nu moesten de toeschouwers even wachten, maar zij konden zich gelukkig vermaken met het college "spelen achter een pionnenketen" van Professor Eric. In een Caro-Kann werd zijn tegenstander volledig overspeeld, en toen de rookwolken waren opgetrokken, stond Eric twee gezonde pionnen voor, die in het eindspel in de overwinning werden omgezet.

Marcel Bijlsma haalde vervolgens het eerste matchpunt binnen door zetherhaling in het middenspel wegens dynamisch evenwicht (Marcel kon niet afwijken wegens het verlies van een cruciale centrumpion, zijn tegenstander niet vanwege een koningaantal). De ander drie borden waren nog niet erg duidelijk, maar de kans dat ze alledrie zouden verliezen leek nihil.

Victor haalde vervolgens het tweede matchpunt binnen, op een manier die alleen Victor kan. In het late middenspel verschoof in ongeveer 5 zetten het stellingsbeeld van ongeveer gelijk naar volledig gewonnen. Hendrik had de halve partij een pion achter gestaan, en had zelfs onbevreesd een remiseaanbod geweigerd.

In de tijdnoodfase werd de continue druk zijn tegenstandster echter teveel en beukte Hendrik overtuigend door de witte stelling. Het laatste bord van de avond kwam wederom voor rekening van Jacques. Gedurende de avond had hij eerst goed, toen weer minder te staan, maar nu moest het komen van een toren en looper eindspel met een pion meer. Die stond weliswaar op c7, maar zwart had alles goed onder controle. Jacques bleef het echter proberen, tot ineens zijn tegenstander zo vriendelijk was de kwaliteit voor het

boertje te geven, onder ongunstige omstandigheden nota bene. Jacques liet zicht dit cadeautje niet ontgaan, offerde de kwaliteit weer terug, en won met een kale pion meer.

Wederom een monsteruitslag, maar die zou niets waard zijn zonder een stunt in Oudewater. Het lange turen naar computerschermen was begonnen, todat om 4 uur het verlossende bericht op Utrechtschaak verscheen. Oud Zuylen had niet alleen gewonnen, ze hadden gedomineerd: 5½- 2½.

De snelle rekenaar weet daarmee dat we op matchpunten weer gelijk staan met Kijk Uit en Oud Zuylen, maar wel met 2½ bordpunt meer! Een 6-2 overwinning in de kampioenswedstrijd is dus genoeg. De tegenstander op 18 mei: staartclub ZZ Combinatie 2...

Grobbetrollen (1)

Jacco Vermeulen

Zoals iedere schaker die als jeugdspeler begonnen is, begon ik mijn eerste partijen met e4 of e5. Binnen een jaar had ik hier al genoeg van. Vaak kwam er een inspiratieloos Italiaans op het bord. Dus ik ging experimenteren. e4 werd al snel c4 en e5 werd e6. De meeste lezers zullen dit nauwelijks geloven, maar ik ben begonnen als puur strategisch schaker.

De laatste 5 jaar heb ik het strategisch schaak goeddeels vaarwel gezegd, er moet chaos op het bord komen en indien geen chaos dan in elk geval niet twee pionnen in het centrum tegenover elkaar. Met wit heb ik daardoor zo'n beetje alles gespeeld, waarbij mijn richtsnoer is dat ik veel gespeelde openingen zoveel mogelijk vermijd. Al staat het Siciliaans hoog op mijn speellijst. Ik ben erachter gekomen dat met wit de variaties in beginzetten onwaarschijnlijk groot zijn.

Twee jaar geleden heb ik elke witpartij in het OKU gewonnen met de openingszet 1. a3. Een fantastisch manier om zowel wit als zwart te spelen. De zet a3 is vaak nuttig, dus die heb je al gespeeld, maar omdat zwart normaliter een normale zet doet de eerste zet kan je toch reageren op de opening van zwart alsof je zwart bent, maar je bent toch stiekem wit want je verliest geen tempo. Maar de meeste clubgenoten zullen mijn afwijkende openingsspel kennen door de Grob. Ik zal niet beweren dat de opening altijd leidt tot goede resultaten. Sterker nog,

ik durf te beweren dat als ik altijd 1.d4 zou spelen ik veel meer punten zou halen, maar ik speel om het spel en niet om de knikkers.

De Grob wordt heel weinig gespeeld, ik kwam hem tegen omdat een club- en teamgenoot, Leo Hovens, van mijn andere vereniging deze opening afwisselt met Van Geet en met beide uitstekende resultaten mee behaalt. Ook hij is ooit begonnen als strateeg maar heeft zichzelf omgevormd naar tacticus.

Er is weinig, eigenlijk nauwelijks theorie over de Grob, aangezien zwart op zoveel manier kan reageren, moet je continu nadenken of de “standaard” zetten wel kloppen. Dit heeft als gevolg dat je vanaf zet 1 aan het schaken bent en niet bezig bent theorie op het bord te kwakken. Dit heeft als voordeel dat je constant flexibel en creatief moet zijn en als nadeel dat je constant flexibel en creatief moet zijn. De automatische piloot is dodelijk. Dit geldt echter zowel voor wit als voor zwart.

De belangrijkste zet in de Grob is uiteraard 1.g4. Deze zet heeft drie doelstellingen: ten eerste maakt deze de fianchetto van Lg2 mogelijk, ten tweede dreigt de pion naar g5 te lopen en daardoor de natuurlijke positie van Pg8 onmogelijk te maken, ten derde maakt deze vooruitgeschoven pion kort rocheren voor zwart onaantrekkelijk omdat de pionnenstorm naar de koningsvleugel al ingezet is.

De combinatie van geen Pf6 en de looperfianchetto geeft wit een zeer sterke invloed op de witte velden. De zet 1.g4 heeft ook drie nadelen ten eerste staat de pion niet gedekt en wordt vaak direct aangevallen door de looper op c8, ten tweede veroorzaakt deze zet twee grote gaten op f4 en h4. Alleen stukken kunnen deze nu dekken, Lc1-f4 en Pg1-f3 h4 en soms pion e3. Daarnaast worden de zwarte velden op de koningsvleugel zwak waardoor een korte rochade voor wit ook vaak uitgesloten is.

Tot zover de theorie: hierna de partijen. Ik heb een loeisterke engine blundercontrole laten uitvoeren op de partijen. Deze varianten bestudeer ik en laat ze deels staan als ze iets zinnigs toevoegen.

Als eerste voorbeeldpartij een partij tegen Mitchel die iets te frivool probeert om de zwakte van de zwarte velden uit te buiten, wat een aantrekkelijk miniatuurtje oplevert.

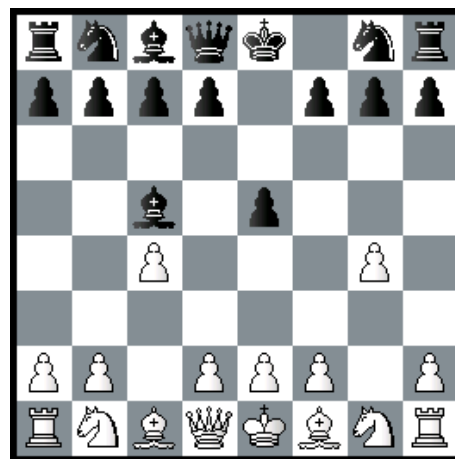
Vermeulen,Jacco - Wallace,Mitchel

DRL intern, 09.12.2015

1.c4 e5 2.g4

Na verwisselde zetten zijn we toch op zet twee in de Grob beland.

2...Lc5

Mitchel laat duidelijk zien dat de zwarte velden zijn aanvalsdoel worden.

3.Lg2 Pc6 4.Pc3

Een zet met drie functies: het ontwikkelt een stuk, het vergroot de invloed op de witte velden en maakt Pe4 mogelijk om zowel f2 te dekken als d6 en c5 aan te vallen.

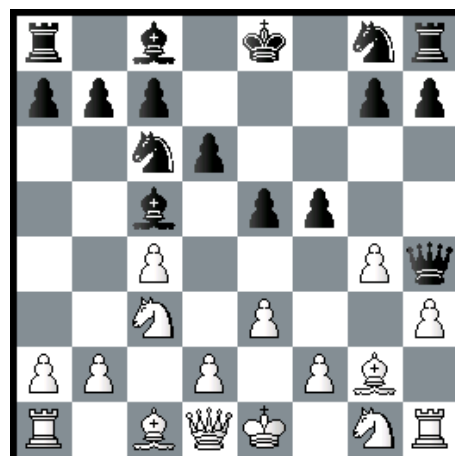
4...d6 5.e3

Wederom een zet met drie functies: de looper c5 bedreigt f2 een stuk minder, het geeft de witte dame uitzicht op de diagonaal d1-h5 en passant g4 dekkend en beveiligd d4.

5...Dh4

Door mijn vorige zet doet de Dame niet veel meer dan g4 bedreigen en dat is eenvoudig af te weren.

6.h3 f5

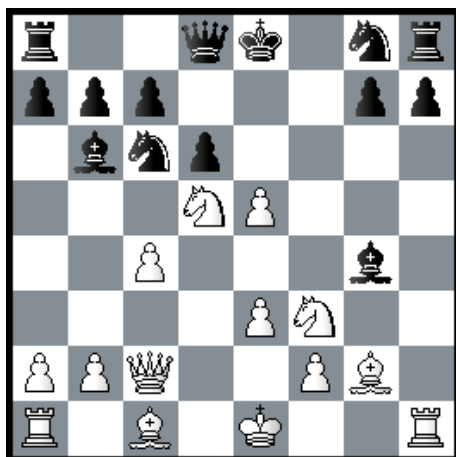
Consequent maar slecht, een slecht plan mag dan beter zijn dan geen plan, soms zijn er betere plannen. Pge7 was beter.

7.Pf3 De7 8.Pd5

Dwingt de dame verder in haar hok.

8...Dd8 9.d4 Lb6 10.dxe5 fxg4

11.hxg4 Lxg4 12.Dc2

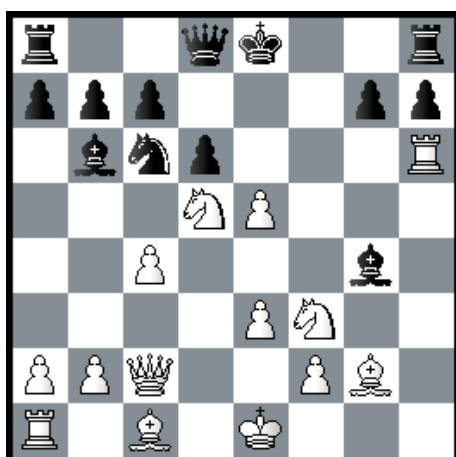

Ontpent Pf3 en dreigt richting de witte velden g6 en h7. Let op Th1 die ineens meedoet.

12...Ph6

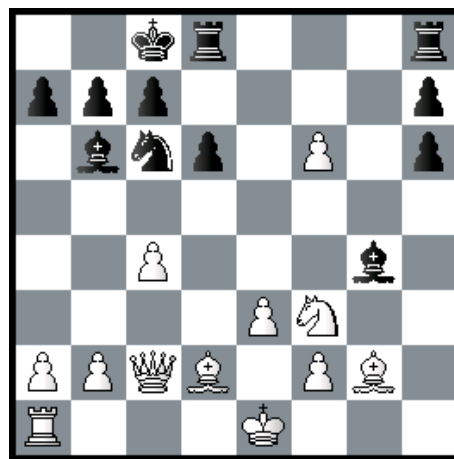
De echte blunder.

13.Txh6

13...gxh6 14.Pf6+ Dxf6 Wanhoop

15.exf6 0-0-0 16.Ld2

en zwart hield het voor gezien.

1-0

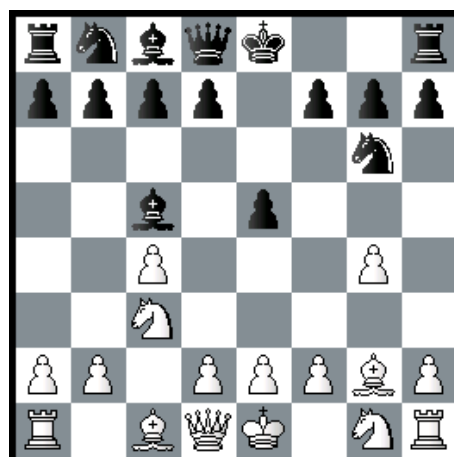
Van de vorige partij hebben we geleerd dat je de Grob niet moet onderschatten, de volgende partij laat zien dat je hem ook niet moet overschatten. Hendrik heeft zich goed voorbereid, maar vergeet maar liefst twee keer om de genadeklap uit te delen.

Vermeulen,Jacco -

Aldenberg,Hendrik A00

DRL intern, 23.04.2014

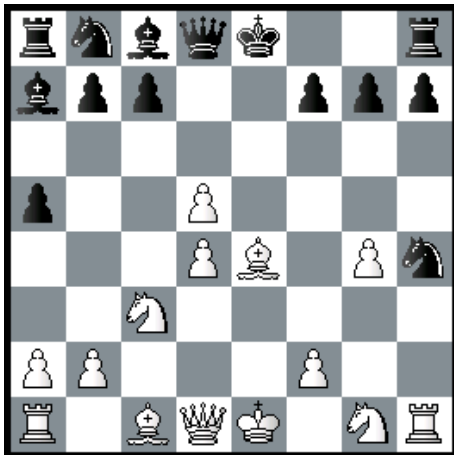
1.g4 e5 2.Lg2 Lc5 3.c4 Pe7 4.Pc3 Pg6

Hendrik had wat "theorie" bestudeerd en ontdekt dat de methode tegen de Grob is om over de zwarte velden te spelen: Lc5 en Pg8-e7-g6-h/f5 zijn hierin de belangrijkste manoeuvres.

5.e3 a5 6.d4 La7 7.a3

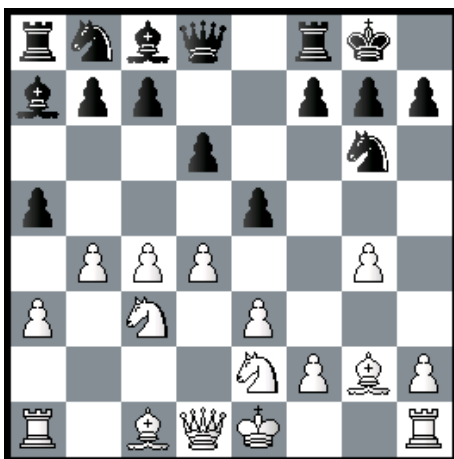
Niet tevreden over deze zet, het plan a3 en b4 lijkt logisch, maar zwart kan eenvoudig pion a5 geven en het kost wit twee belangrijke tempi. 7.h4 Pxd4 8.Le4 d5 9.cxd5 exd4 10.exd4

Analysediagram

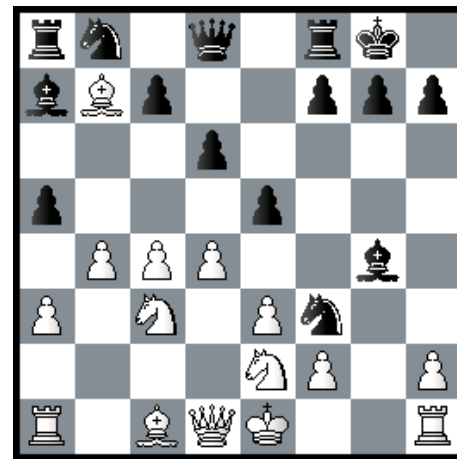
Dit lijkt mij de leukste variant maar het rustige 7. Pf3 kan ook.

7...d6 8.b4 8...0-0 9.Pge2

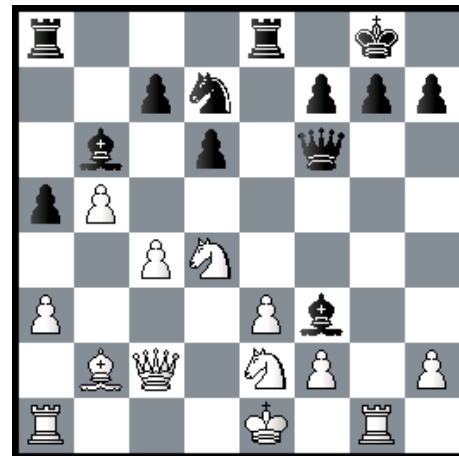
Ik denk dat ik hier indirect g4 dek omdat b7 in staat maar Hendrik had het iets beter gezien.

9...Ph4 10.Le4 10.Tg1 Pxd2+ 10...Lxg4 11.Lxb7 Pf3+

12.Lxf3 Kf1 kan niet vanwege Lh3 mat.

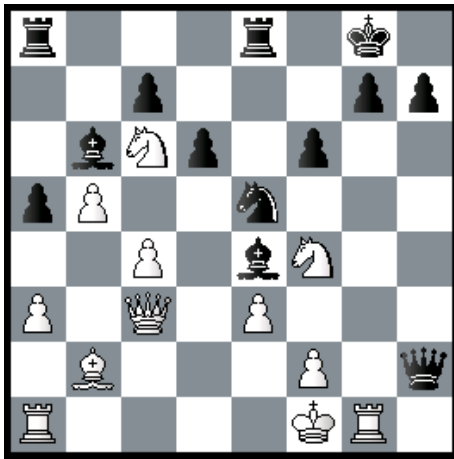
12...Lxf3 13.Tg1 exd4 14.Pb5 Lb6 15.Pbxd4 Df6 16.b5 Pd7 17.Dc2 Tfe8 18.Lb2

Ik ga nu voor een Franse opstelling. Die ziet er optisch leuk uit, maar is eigenlijk verloren.

18...Pe5

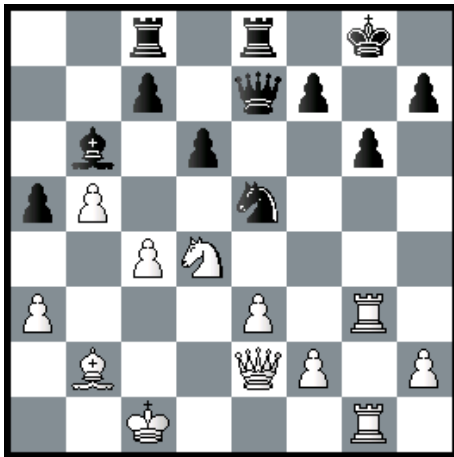
Zwart had nu eenvoudig de witte dreigingen eruit kunnen halen en de eigen kunnen handhaven met de volgende variant. 18...Le4 19.Dc3 Pe5 (Dreigt Pd3+) 20.Kf1 Dh6 21.Pf4 Dxh2 22.Pc6 f6.

Analyse diagram

De koning van wit staat kut. En zwart staat erg sterk in het centrum met de lichte stukken.

19.0-0-0 g6 20.Tg3 Lxe2 21.Dxe2 De7 22.Tdg1 Tac8

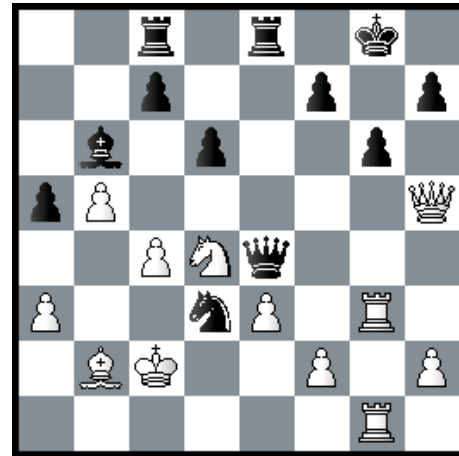
Wit is er in geslaagd zijn stelling te consolideren en een aanval op te zetten. Ik dacht dat mijn 23e zet een gigantische klap zou zijn, maar had een kleinigheidje over het hoofd gezien.

23.Dh5

23.f4 was winnend 23...Lxd4 (23...Pd7

24.Pf5 De4 25.Dh5 en zwart heeft geen zinnige zet meer.) 24.Lxd4 c6 (24...Pd7 25.Dh5 en de zwarte koning moet rennen voor zijn leven.) 25.b6 Tb8 26.fxe5 dxe5 27.Lb2 Txb6 Hier heeft zwart nog enigszins compensatie voor het stuk.

23...Pd3+ auw! 24.Kc2 De4

25.Kb3?

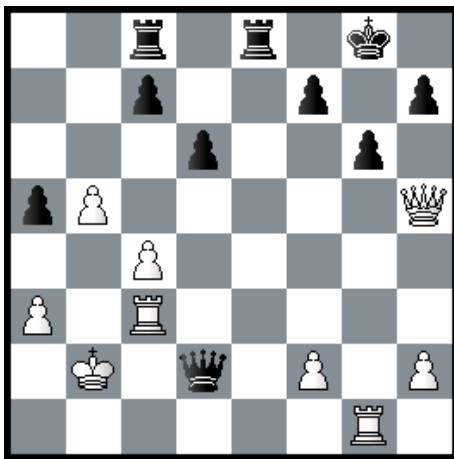
Alleen Df5 had de boel nog enigszins bij elkaar kunnen houden. 25.Df5 Pxf2+ 26.Dxe4 Pxe4 27.Tf3 Lxd4 28.Lxd4.

25...Pxb2 26.Kxb2 Lxd4+ 27.exd4 Dxd4+ Compleet uit.

28.Tc3?

28.Kb1 De4+ 29.Ka1 Dxc4 30.Dg4 Dxb5

28...Dd2+?

28...Dxf2+ 29.Tc2 Dxd1

29.Tc2 Dd4+ 30.Tc3 Te1

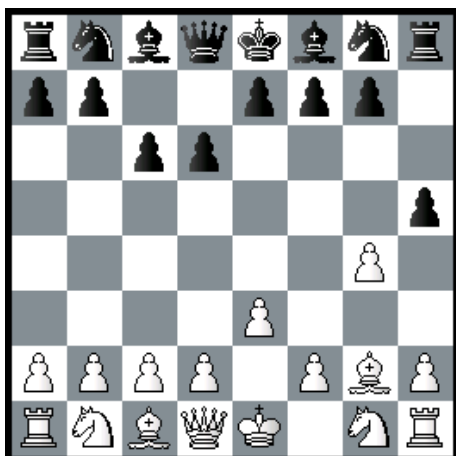
Hier gebeurde het meest dramatische van de avond. Hendrik zag het niet meer en bood remise aan, terwijl wit geen zinnige zet meer heeft. ½–½

Als laatste partij van deze aflevering een voorbeeld wat er gebeurt al de Grobber blijft spelen zoals hij gewend is en niet gaat nadenken over hoe de stelling er nu uit ziet.

Van de Laar,Bruun - Van der Vegt,Seth A00

DRL- Barneveld, 23.03.2016

1.g4 d6 2.Lg2 c6 3.e3 h5

7...Db6

Meest logische zet, Varraantje geeft zelfs Ld7 als mogelijkheid, maar

Alweer na drie zetten een diagram. Hier zijn twee goede redenen voor, Seth heeft geleerd van zijn partij tegen mij en weigert het centrum in te nemen dat wit dan van de flanken kan aanvallen. In plaats daarvan flankt hij de flanker, bij een zet als h5 moet je goed nadenken als Grobber wat je wilt. Alleen g5 of gxh5 zijn mogelijk. g5 is echter de meest consequente zet. (Eén van de voordelen van g4 is de zet g5 om Pf6 te voorkomen herinnert u zich nog.) Een pion op h5 kan vaak eenvoudig worden opgehaald zeker met de loper al op g2. Mocht deze nog op f1 staan dan kan de zet Le2 nog zonder tempoverlies.

4.gxh5

4.h3 hxg4 5.hxg4 Txh1 6.Lxh1 e5 7.Df3 Dh4 en g4 gaat ook verloren.

4...Pf6 5.b4?

Deze zet is consequent maar leidt een foutief plan in. Zwart is nergens overextended in het centrum, maar wit wil toch dat centrum aanvallen. Als zwart het centrum niet grijpt moet wit het doen. Maar wit is zo ingevoerd in zijn flank paradigma dat hij niet weet te schakelen.

5...a5 6.b5 cxb5 7.De2

waarom moeilijk doen als het makkelijk kan. 7...Ld7 8.Lxb7 Ta7 9.Lg2 Tc7 10.c3 b4 11.Lb2 Dc8.

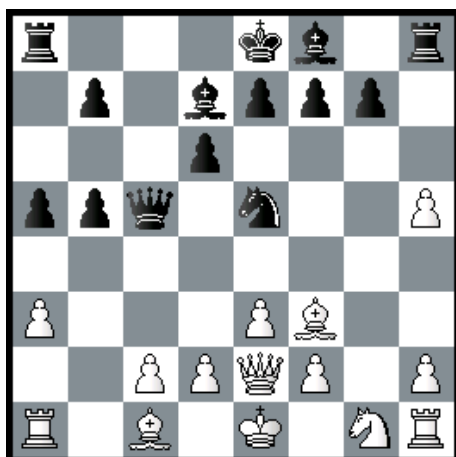
8.Pc3 Ld7 9.Pd5 Pxd5

Wat had ik gezegd over het niet toelaten van Pf6?

10.Lxd5 Pc6 11.a3 Dc5 12.Lf3

Met de zet c4 had wit nog een pion kunnen redden. 12.c4 bxc4 13.Dxc4 Pe5 14.Dxc5 Pd3+ 15.Kf1 Pxc5

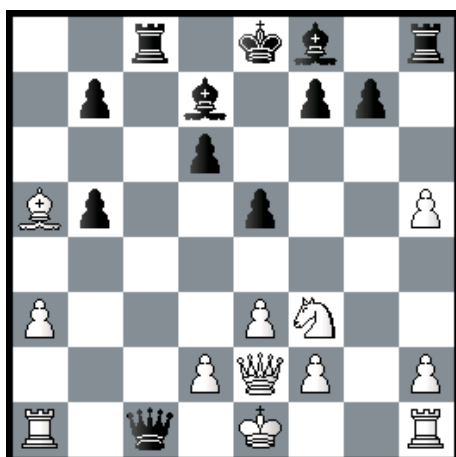
12...Pe5

13.Lb2

Wederom consequent maar fout.

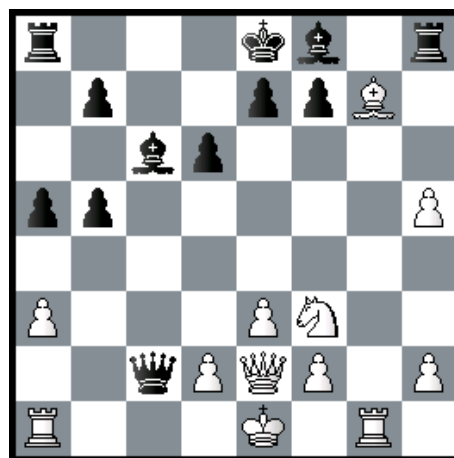
13...Pxf3+ 14.Pxf3 Lc6 Direct op c2 slaan kon ook. 14...Dxc2 15.Ld4 e5 16.Lc3 (16.Lb6 Dc6) 16...Tc8 17.Lxa5 Dc1+

Analysediagram

18.Dd1 Dxd1+ 19.Txd1 Lg4 en de penning beslist.

15.Tg1 Dxc2 16.Lxg7

De beslissende fout. Lc3 had ook verloren maar veel langzamer. 16.Lc3 e5 17.Pg5 Db3 18.Dg4 Dd5 19.f4 Ld7 20.f5 Dc4. Wit's stukken werken niet samen, hij heeft geen pionnenstructuur en zwart schuift dit eenvoudig uit.

16...Lxg7 17.d4

Wit kan niet op g7 slaan vanwege Db2 met dubbele aanval. 17.Td1 Lf6 en zwart blijft stuk voor in betere stelling.; 17.Txg7 Db2 17...Dc3+ 0-1

De volgende keer laat ik zien wat er gebeurt als zwart wel in wit's straatje speelt.

**LOODGIETERS-
VERWARMINGS-
EN DAKBEDEKKERSBEDRIJF**

**Ridderschapstraat 8
3512 CP Utrecht
Tel: 030 - 231 71 71
030 - 236 88 93**

De clublocaties van UCS De Rode Loper

Deel 1: 1930-1945

Kees Volkers

Zoals in de vorige Balans al opgemerkt, heeft UCS altijd op vrij deftige locaties gespeeld. De verklaring is ongetwijfeld dat UCS de eerste schaakclub was van Utrecht op christelijke grondslag. Dat impliceerde dat leden uit alle standen van de maatschappij werden aangetrokken, er waren altijd wel connecties met andere christelijke organisaties, die resideerden in mooie panden in de binnenstad. In de sterk verzuilde samenleving van die tijd was het normaal om vriendendiensten te bewijzen aan gelijkgestemden en ze voor een minimale huur een ruimte aan te bieden.

Want van de bar-omzet van UCS hoefden de verhuurders het niet te hebben, zo is wel duidelijk. De enige keer dat UCS per ongeluk in een horeca-etablisement kwam te spelen, werden ze eruit gegooid omdat ze te weinig verteerden. Wat dat betreft zijn de tijden wel veranderd.

1930 Gebouw Utrechtse Christelijke Jonge Mannen Vereeniging Domplein 25

Domplein 25 anno nu

Het eerste pand waar UCS speelde was een pand waar een christelijke broedervereniging resideerde: de U.C.J.M.V. (Utrechtsche Christelijke Jonge Mannen Vereeniging). Dit was een sociëteit waar christelijke jonge mannen - vaak ook studenten - lezingen en filmvoorstellingen op christelijke grondslag konden bijwonen en discussieerden over maatschappelijke kwesties, wat vaak werd afgesloten met gezang en gebed. Er bestond ook een aparte vrouwelijke pendant. Dit waren in die tijd bloeiende verenigingen, die hun bijeenkomsten hielden in representatieve panden.

Domplein 25 bestaat nog steeds. Het is de helft van een zg. dubbelhuis (nr 24 en 25) en een gemeentelijk monument. Het werd in 1878 gebouwd in neoclassicistische stijl

naar ontwerp van I.H.J. van Lunteren. Dat is interessant, want I.J.H. was een kleinzoon van Hendrik van Lunteren, een van Neerlands bekendste tuinarchitecten. Deze Hendrik van Lunteren legde in 1803 een tuinderij aan, achter de Domtoren, op een terrein dat vrijkwam na de sloop van het oude bisschoppelijke paleis. Hij noemde dat Flora's Hof, en die hof bestaat - in gewijzigde vorm - nog steeds. Ze is vrij toegankelijk via poorten vanaf het Domplein en de Servetstraat. Het is een weinig bekende oase in de drukke binnenstad met fraai uitzicht op de Domtoren. Het pand Domplein 25 kijkt aan de achterzijde nog steeds uit op de hof.

Tegenwoordig heeft het pand een gedeeltelijke woon- en cultuurfunctie. UCS heeft er niet lang gezeten. Waarom de schaakclub dit pand wilde/moest verlaten is niet bekend. Mogelijk had het te maken met het feit dat UCS in september 1931 lid was geworden van de Stichts Gooische Schaakbond en nu ook externe wedstrijden zou moeten gaan spelen. In ieder geval moest de club op zoek naar een nieuwe locatie. Ook dit werd een pand met een grote reputatie, zij het van een heel andere orde en ver buiten de binnenstad.

1931 Het Kalfje

Biltsestraatweg 110

Voor het seizoen 1931-1932 werd onderdak gevonden bij Het Kalfje, een toen vermaarde uitspanning met een populaire speeltuin vlak buiten Utrecht aan de Biltsestraatweg, nabij de Berekuil. Het was een geheel houten gebouw, wat te maken had met de nabije ligging van Fort De Bilt. Gebouwen rond forten mochten alleen van hout worden opgetrokken, zodat men ze bij een eventuele belegering snel kon afbreken.

Het is niet bekend hoe UCS hier terecht kwam. Het lag natuurlijk nogal excentrisch en misschien is het daarom maar goed dat UCS er maar

een jaar heeft gezeten. De uitbater verlengde het contract niet, want met de huur kwam hij niet uit en de opbrengst der consumpties was veel te laag. Eigenlijk vonden de leden het ook niet zo erg, want in Het Kalfje was ook een dancing, en daar hadden de schakers veel last van.

Na de oorlog kwijnde Het Kalfje steeds meer weg, tot het in de jaren '60 en '70 opbloede als jazz-club, doch langzamerhand een steeds slechtere reputatie kreeg. In 1975 brandde Het Kalfje geheel af. Het werd nooit meer opgebouwd.

't Kalfje in de jaren '30

1932: Huize St. Jan
Janskerkhof 15a

Janskerkhof 15a - in het midden - in de jaren '50

Een nieuw onderkomen werd gevonden op het Janskerkhof in Huize St. Jan. Wederom een deftig pand. Maar, zoals de naam al doet vermoeden, een pand met een Katholieke naam. Dat was in die tijden voor een oprecht christelijke vereniging onvoorstelbaar. Hoe kwam U.C.S. hier terecht?

Het pand Janskerkhof 15a is gebouwd tussen 1661 en 1663 en is een Rijksmonument. Het werd gebouwd voor de latere burgemeester Johan van Nellesteyn en heeft tot 1900 vele adellijke bewoners gekend. In 1900 verkocht Arnoud Willem van Beeck Calkoen

het huis, waarin het Christelijk Gymnasium Utrecht zijn intrek nam. Het adres was toen overigens Boothstraat 2, want de ingang zat in de zijgevel.

Het CGU verhuisde in januari 1932 naar de Diaconessenstraat, nabij het Ledig Erf. Het vrijkomende pand werd aangekocht door de rooms-katholieke Werkliedenvereniging St. Joseph. In augustus 1932 werd het huis, dat de naam 'Huize St. Jan' had gekregen, voorlopig in gebruik genomen, terwijl het huis ondertussen werd gerestaureerd. Bij de verbouwing werd de voordeur verplaatst van de Boothstraat naar

het Janskerkhof, waarna Huize St. Jan als adres Janskerkhof 15a kreeg. De foto toont het gebouw na de verbouwing.

Het ziet er dus naar uit dat de leden van UCS dachten dat ze in het Christelijk Gymnasium terecht zouden komen, maar er te laat achter kwamen dat het gebouw ondertussen

aan de papen was verkocht. Ze hebben er dan ook maar een jaar gezeten, terwijl het pand intussen nog werd verbouwd. Daarna moest UCS wederom op zoek naar een nieuw onderkomen.

Janskerkhof 15a is tegenwoordig in gebruik bij de Universiteit Utrecht.

1933: CSB-gebouw (gebouw van Christelijke Sociale Belangen) Kromme Nieuwe Gracht 39 (destijds 29)

CSB-gebouw, toen nog op nr 29

Via UCS-bestuurslid Kleijn, die werkzaam was bij het Gebouw voor Christelijke Sociale Belangen (beter bekend als het CSB-gebouw), kon de schaakclub tegen een geringe huur

terecht bij de christenbroeders in het deftige pand aan de Kromme Nieuwegracht.

Over de benaming Christelijke Sociale Belangen bestaat een mooie anekdote, opgetekend door Hans Bouwmeester. De jonge schaakmeester werd in 1960 lid van Schaakclub Utrecht, die toen in het CSB-gebouw speelde, en werd verwelkomd door de vermaarde Ed. Spanjaard, toen de beste speler van de club:

'Je bent hier', sprak mijn oude strijdmakker Eduard Spanjaard, 'in het gebouw voor C.S.B.! Dat betekent Christelijke Sociale Belangen.' Ik slikte even en, uiteraard, Eduard begreep onmiddellijk wat er in mij omging. Hij reageerde: 'Dat zul je wel

vreemd vinden en dat is het ook. Schaken is immers bepaald niet christelijk, zeker niet sociaal en het belang heb ik er nooit van ingezien.'

Het CSB-gebouw zou het eerste echte thuishonk worden van UCS. De club speelde er van 1933 tot 1951, met een onderbreking in de oorlog van 1942 tot 1946. In 1942 werd het CSB-gebouw gevorderd door de Duitsers en moesten de schakers uitzien naar een nieuwe clublocatie.

Het CSB-gebouw is van oorsprong een claustraal huis behorende tot het

kerkelijke gebied (immunitet) van St. Pieter, die binnen de Kromme Nieuwegracht was gelegen. Na de Reformatie werden de kerkelijke bezittingen ontbonden en in de 17e eeuw werd het pand verbouwd tot een deftige patriciërswooning met een ook nog bestaand koetshuis uitkomend op het St. Pieterskerkhof. Achter de gevel van het Rijksmonument strekt zich een groot pand uit, dat zich later prima leende voor gebruik als verenigings- onderwijs- en feestlocatie. In het pand is nu een Business-school gevestigd.

1942: Hotel Noord Brabant Vredenburg 3

Vredenburg 3 anno nu

De boodschap van de bezetter dat de club naar een ander lokaal zou moeten verkassen kwam vrij plotseling. Aanvankelijk zou dit voor 4 weken zijn, maar dat werd al snel voor onbepaalde tijd. Hier was duidelijk sprake van een noodsituatie, maar het bestuur slaagde erin om voor 5 gulden per avond een geschikte locatie te huren in Hotel Noord Brabant, aan het Vredenburg nr. 3, waar het in een van de zaaltjes zijn wedstrijden mocht spelen.

Hotel Noord Brabant in 1923

Hotel Noord Brabant was destijds een vermaard hotel. In 1904 werd

het pand in opdracht van Heineken's Bierbrouwerij verbouwd tot café-restaurant Bellevue, naar ontwerp van R. Rijksen. Deze architect heeft veel gebouwd in Utrecht, vooral in Jugendstil. Ook de gevel van de voormalige apotheek tegenover de Neude is van zijn hand, alsmede de gevel van juwelier Siebel op de hoek van de Steenweg en de Bakkerstraat. Rond het Wilhelminapark, met name in de dure Emmalaan, ontwierp hij meerdere huizen.

Bellevue werd in 1915 verbouwd tot hotel, café en restaurant Noord Brabant. Tegenwoordig is er in het pand een parfumeriezaak gevestigd. Het gebouw is een Rijksmonument.

1943: Consistoriekamer Oosterkerk Maliebaan 53

De Oosterkerk in 1979, een paar jaar voor de sloop

Een jaar later moest UCS alweer verhuizen. De reden is niet bekend. Mogelijk dat ook hier de 'omstandigheden' een rol speelden, mogelijk dat UCS ook hier niet voldeed aan de horeca-verwachtingen. Misschien was 5 gulden per avond ook gewoon te duur; per slot van rekening was Hoog Brabant een keuze uit nood geweest. In ieder geval werd een nieuwe locatie gevonden in de consistoriekamer van de Oosterkerk, waar men zich in ieder geval weer onder de hoede van gereformeerde broeders bevond.

De Oosterkerk was vermoedelijk de eerste 'Doleantiekerk' van

Nederland. De 'Doleantie' was een afscheiding die in 1886 leidde tot de oprichting van het genootschap der 'Gereformeerde Kerken in Nederland'. Het was een bijzondere, rechthoekige zaalkerk, met balkons aan de lange zijde. De kerk had geen toren, want torens vond men overbodige frivoliteiten. In 1984 werd de kerk gesloopt om plaats te maken voor een misdadig lelijk appartementencomplex, dat deze markante locatie tot op de dag van vandaag ontsiert. Wie nu nog een zaalkerk in Utrecht wil zien, moet naar de Westerkerk aan de Catharijnekade, die volgens het zelfde principe is gebouwd.

1944-'45: geen competitie

In 1943 kwam de externe competitie van de SGS stil te liggen. Het jaar daarop werd helemaal niet meer geschaakt in clubverband. De bezetter had bepaald dat groepen of vergaderingen niet groter mochten zijn dan twaalf personen.

Door de avondklok en de verduisteringsvoorschriften werd het

schaken in groepsverband vrijwel onmogelijk. Onder deze omstandigheden had het geen zin een clublokaal te huren. In het jaar 1944-1945 kwam het clubschaak vrijwel stil te liggen en had UCS dus ook geen clublokaal.

In de volgende Balans: de clublokalen van UCS c.q. UCS De Rode Loper
--

Het Beest uit Baku is terug, wat een feest!

Hendrik Aldenberg

Opeens zag ik voor me wat in de vergetelheid is geraakt, wat een schaker nu eigenlijk ook alweer is. Een grimas op het gelaat bij elke zet, in oorlog met iedereen binnen de ruimte, en nerveus wiebelend op zijn stoel is Garry Kasparov voor even terug tussen de mondiale wereldtop.

Zuchtend en steunend, proestend en kreunend, continue van houding veranderend. De billen gelijk aan de stand van schommelende computer evaluaties. Extra achterover bij een goede stelling, en flink diep met de kin in de handpalm als het gecompliceerd en beangstigend wordt.

Kasparov zei 'ja' tegen een uitnodiging om mee te doen aan een vierkamp snelschaken tegen de hoogste geëindigden van het zojuist gespeelde kampioenschap van de USA. Een licht nerveuze spanning was over de schaakwereld gekropen. Al meer dan een decennium met pensioen, en lichtelijk complot theoretisch richting politieke tegenstanders in zijn voormalig thuisland, rees de vraag hoe het Beest uit Baku zou gaan presteren. De schaakmythe van de grootste allertijden werd nog versterkt, omdat Garry Kasparov vorig jaar Nigel Short verpulverde in een onderling 'blitz' gevecht. Hoe zal Kasparov presteren tegen de huidige generatie? Een vraag die in veel sporten nauwelijks met

succes beantwoordt kan worden, maar velen lieten speculeren over de mogelijke kansen van Kasparov.

Het was niet de mythe, de ode aan weleer, of de schoonheid van het verleden die het gevoel van 'wat een schaker is' deed terugkeren, maar de ongemak in heel het lijf en de ruimte vullende nerveuse agressie die Kasparov meebracht. Het ongemak en de agressie is iets wat schel afstak tegen een verbleekt analytisch bebrilde schaker die net het kampioenschap van de Verenigde Staten heeft gewonnen. Schaken is weer even emotie, om maar eens een cliché van de bovenste sportjournalistieke plank te halen. Waar we al jaren leven in een tijd van ijskoude computergestuurde calculatie en vooraf uitgekiende strategieën, gezamenlijke lachende analyses en vriendelijk handenschuddende gezapigheid, was de schaker als sporter en strijder weer even terug achter het bord. Klaar om zijn tegenstander met huid en haar op te eten, en als het even kan de fouten van de tegenstander in al zijn hoedanigheid te etaleren.

De nu wat viezige mentaliteit kwam prachtig naar boven toen Garry Kasparov zijn paard dreigde te blunderen, en het paard als de bliksem weer vasthield en zijn tegenstander lang aankeek ondertussen koel het paard op de juiste plaats zettend.

De tegenstander, Hikaru Nakamura, de huidige sterkste snelschaak speler van de wereld, lachte vriendelijk en liet het toe: “misschien neem ik het evenement wel niet zo serieus als hij” plaagde Nakamura tijdens de eindevaluatie.

Hoe kon juist *hij* Kasparov op het beslissende moment tutoyeren, een desastreus verlopen kandidatentoernooi in 2016 werd overschaduwd door een nog slechter moment, het aanraken van een stuk wat niet verplaatst mocht worden, resulterend in een extra verlies op het kandidatentoernooi.

Een provocatief, alles calculerende Kasparov, roept de vraag op waarom het emotioneel fanatisme zo de toernooizaal in stormde. Was het misschien het ruime prijzengeld waar de pensionado op uit was? Nee, Kasparov had al beloofd het prijzengeld te doneren aan het Olympisch team van de Verenigde Staten. Was het de ‘eer’ die de man in de ring angstig maakt te verliezen. Allicht, maar bovenal was het zijn modus operandi binnen zijn visie op de schaaksport, het zijn van een atleet in optima forma. Alles om te winnen. Al snel blijkt in de eerste rondes dat Kasparov’s spel op het bord een verfrissende mix van strategie en tactiek is, een type spel dat dynamischer en moeilijker te bespelen is dan het spel van de huidige generatie. Niet altijd even correct en niet gunstig voor de het behalen van de 51% score waar veel huidige grootmeesters op spelen. Echter wat

een vermaak en plezier voor de toeschouwers!

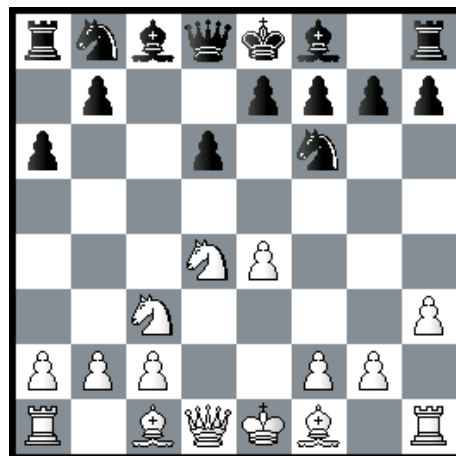
Fabiano Caruana - Garry Kasparov
Ultimate Blitz Challenge Saint Louis
USA (12.1), 29.04.2016

1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 a6

Trademark Kasparov, de Sicilian Najdorf

6.h3

De heilige zesde zet voor wit in de Najdorf. Caruana gaat voor een relatief moderne en zeer gewaardeerde wachtzet h3. Het doel van h3 is om de opmars van de g4 pion te steunen en het veld d5 extra te ondersteunen met de looper op Lg2. Eveneens zijn verschillende vormen van de Engelse aanval met Le3 mogelijk zonder Pg4. Een nadeel is een vervroegd h5, maar hier kan weer een Lg5 variant uit voorkomen.

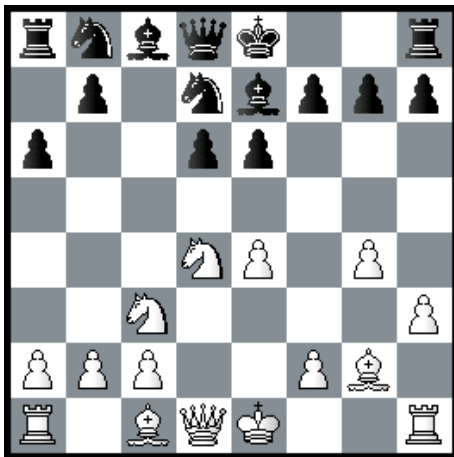

6...e6

6...e5 7.Nde2 h5 8.g3 Een moderne schaakvariant, waar Caruana veel ervaring mee heeft.

7.g4 Be7 8.Bg2 Nfd7

Moderne theorie, de absoluut sterkste zet in deze variant. Het haalt het tempo verlies van g5 uit de stelling en vergroot de controleren op het belangrijke veld e5.

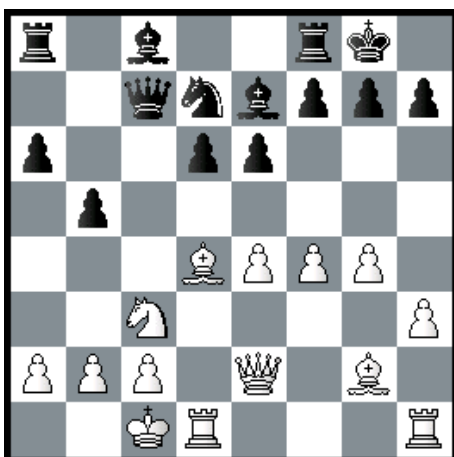

9.Be3 Nc6 10.Qe2

10.h4 Nde5 11.g5 Bd7 12.Nxc6 Bxc6
1-0 (57) Anand,V (2770)-Topalov,V
(2785) Khanty-Mansiysk RUS 2014

10...0-0 11.0-0-0 Nxd4 12.Bxd4 Qc7 13.f4 b5

Typisch Kasparov, dynamische stelling met ongebalanseerde tactieken. De kracht van Pd7 wordt nu duidelijk.

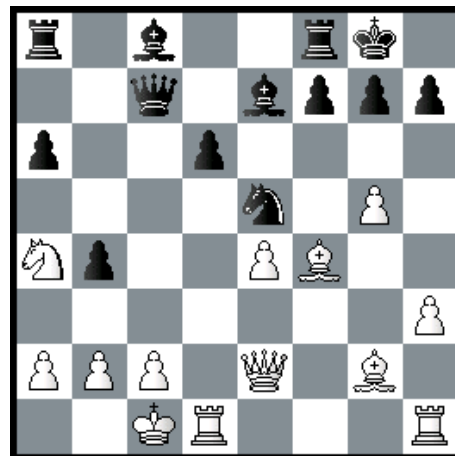

14.g5

Een zet in het luchtledige.

14...b4 15.Na4 e5 16.Be3 exf4 17.Bxf4 Ne5

Op een slinkse wijze is de kracht van h3 voor wit uit de opening gehaald. De Lg2 en d5 controle is irrelevant en de aanval op de zwarte koning mist kracht en tempi.

18.Qf2 Rb8 19.h4 Bg4 20.Rd2 Rfc8 21.b3

21.Rf1 was beter voor wit 21...b3
22.axb3 Rxb3 23.Bxe5

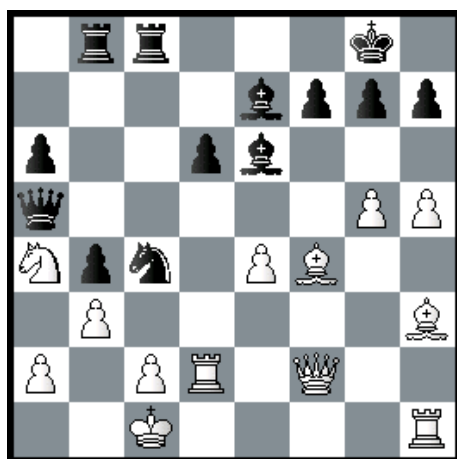
21...Qa5

21...Nc4 22.bxc4 (22.Rd4 Na3 23.Rd2
Bd7) 22...Qxc4 23.Kb1 Be6

22.Bh3 Be6 23.h5

Een blunder van Caruana, it unleashed the beast in een winnend fouten festival. 23.Bxe6 fxe6

23...Nc4

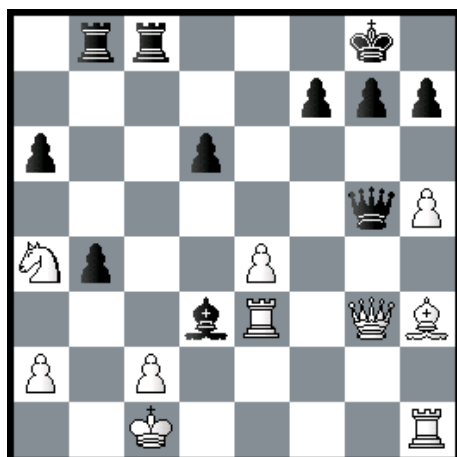
24.Re2 Bxg5 25.bxc4 Bxc4 26.Bxg5 Qxg5+ 27.Re3 Bd3

Geheel niet correct van Kasparov, maar het is een begrijpelijk beslissing de dame van de 2^e lijn af te halen

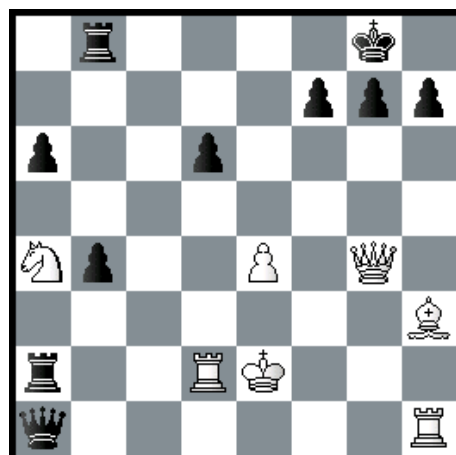
28.Qg3

28.Bxc8 Rxc8 (28...Bxc2 29.Rg1) 29.c3

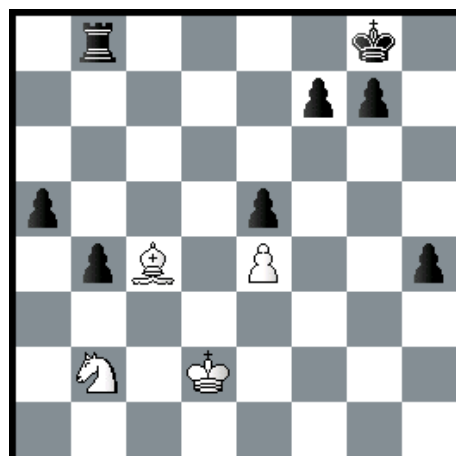
Wit zou er goed voor staan.

28...Rxc2+ 29.Kd1 Qxh5+ 30.Qg4 Qe5 31.Rxd3 Rxa2 32.Rd2 Qa1+

33.Ke2 Rxd2+ 34.Kxd2 Qxh1 35.Nb2 Qh2+ 36.Bg2 h5 37.Qg5 Qe5 38.Qxe5 dxe5 39.Bf1 a5 40.Bc4 h4

0-1

Rode Lopers Combineren – aflevering 14

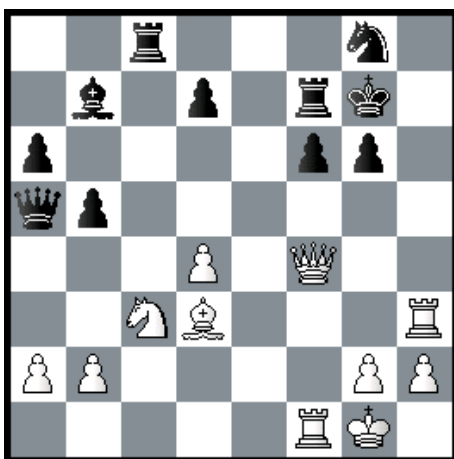
Peter Das

In de Lentebalans komen er via de rebound nog twee stellingen uit Wijk aan Zee terug. Hendrik was de vorige keer net te laat met zijn inzending, maar op fraaie combinaties zit geen houdbaarheidsdatum. Bij dezen dus alsnog... Verder is het deze aflevering weer een allegaartje van opgaven. De oogst van het forum liet geen ruimte voor een thematische aanpak, hoewel je het thema met een beetje goede wil misschien Hendrik zou kunnen noemen, want naast zijn twee Tatacombinaties vinden we ook nog een van zijn hand uit de interne competitie.

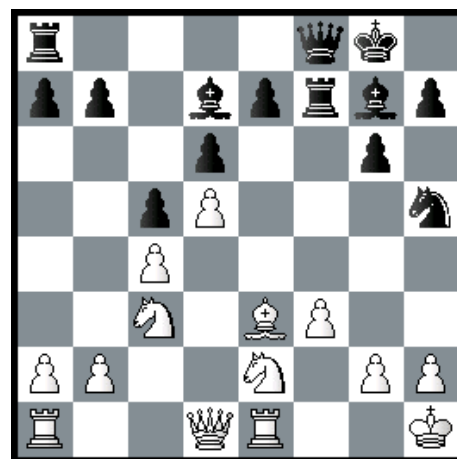
Zoals gebruikelijk lopen de opgaven weer in moeilijkheidsgraad op. We beginnen met een stelling waarvan je

de oplossing in een paar tellen zou moeten zien, maar naarmate je vordert, zul je toch aanzienlijk meer tijd nodig hebben.

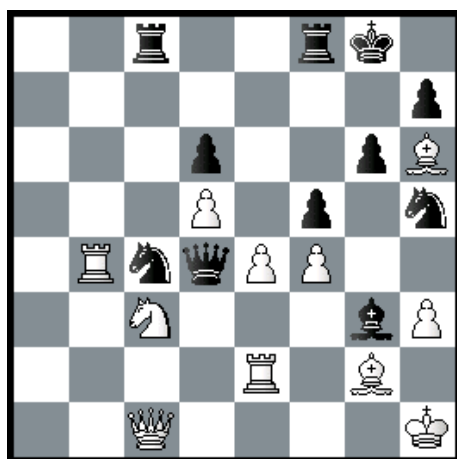
De enige inzender voor deze editie was Hendrik. Hendrik, hartelijk bedankt voor je bijdrage! Zoals gebruikelijk worden andere Rode Lopers weer opgeroepen om hun voorbeeld te volgen. Heb jij dus in een van je recente of minder recente partijen een mooie combinatie gezien en lijkt jou een vermelding in de balans ook wel leuk, stuur ze dan (met oplossing) in pgn of FEN formaat op naar drlcombinaties@gmail.com. De mooiste ervan worden opgenomen in *Rode Lopers Combineren*.

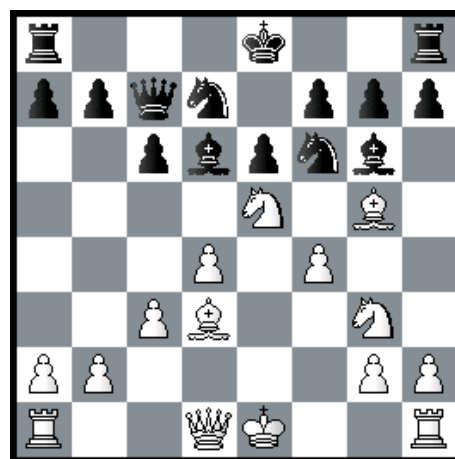
Stelling 1 Wit aan zet

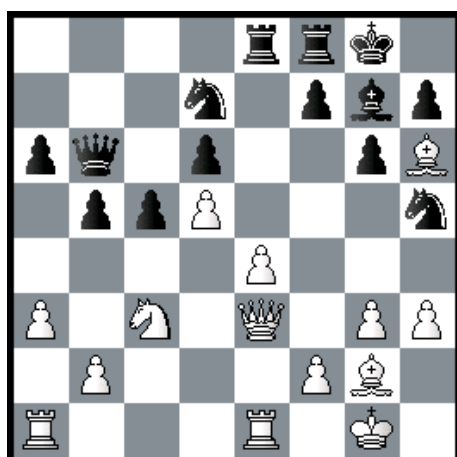
Stelling 2 Zwart aan zet

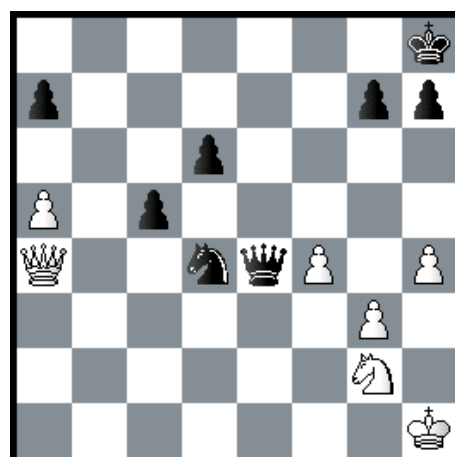
Stelling 3 Zwart aan zet

Stelling 4 Zwart aan zet

Stelling 5 Zwart aan zet

Stelling 6 Zwart aan zet

Oplossingen achter in de Balans

Midgetgolf Bilthoven

Julianalaan 282

030-228 1154

0343-457784

www.midgetgolfbilthoven.nl

Van april tot oktober van 10 - 22 uur. In oktober de
weekenden geopend van 11 - 18 uur volgens afspraak.

Vijf dagen Moskou om naar het schaken te kijken

Geurt van de Wal

In maart ben ik vijf dagen in mijn eentje naar Moskou geweest. De belangrijkste reden was dat ik de vrijheid wilde vieren nu ik een beetje vroeg met pensioen ben. De keuze viel op Moskou omdat daar het kandidatentoernooi werd gehouden. Kon ik daar mooi Giri aanmoedigen in zijn poging om de uitdager van Carlsen te worden. Bilbao, Rio of Hawaii had ik ook goed gevonden, daar schaken ze ook, maar helaas dit jaar geen kandidatentoernooi in deze klimatologisch wat aangename oorden.

Naar Moskou gaan in maart is vragen om moeilijkheden, het is daar dan nog volop winter. En ja hoor, drie dagen voor vertrek viel er 70 cm sneeuw in de hoofdstad, het was er een puinhoop en het vliegverkeer was gestremd. Gelukkig hadden de Russen deze ‘verstoring’ (taal van de NS, maar die vliegen niet) snel opgelost en landde ik min of meer volgens dienstregeling. De volgende dag glom de stad onder een weldadige zon.

Waar was het schaken? Nou, op een behoorlijk centrale locatie, een kwartiertje lopen van het Kremlin, in het vroegere Centrale Telegraafkantoor in een drukke straat, de Tverskaja Oelitsa. Monumentaal gebouw, immens veel imposanter dan het platte schoolgebouw waar de grootmeesters in Wijk aan Zee elk jaar van dichtbij te bewonderen zijn.

Ze zaten wel wat hoog, de toppers in Moskou, namelijk op de negende verdieping. Over hoe de toegang voor het publiek geregeld was, daar had ik vooraf op internet in het geheel niets over kunnen vinden. Ik vertrouwde intuïtief op een laagdrempelige, publieksvriendelijke entree. Met enthousiaste Russische schaaktalentjes aan de poort als welkomstcomité. Imposante, kleurrijke banieren die van veraf zichtbaar waren en een publiektribune van het formaat dat een wereldmacht zich veroorloven kan. Ook: overal metershoge monitors, gerenommeerde commentatoren en grootmeesters voor de deskundige uitleg. En een leuke bar natuurlijk, met volop verse etenswaar en wodka, met of zonder ijs.

Hoe koud kan een douche zijn? Het toernooi bleek alleen toegankelijk voor pers en vips, in het geheel niet voor publiek. Helemaal niet, njet, nado, nul. Wij zeggen kut.

En verzinnen een list. Niet één, maar vele. De eerste was om bij de entree op de vraag wat ik kwam doen, mij beleefd te melden als supporter van Anish Giri. Een journalist naast mij knikte en zei dat hij ook voor de schakers kwam en we mochten door. Negen trappen hijgden we op en daar wachtte de volgende sluis, een detectiepoort met bewaker.

Die vroeg streng waar mijn badge was. 'Daar' riep ik, wijzend op de ontvangsttafel achter hem en liet de pieper afgaan van zijn poortje door mijn schoudertas er door te halen. De man ging de tas doorzoeken, was daardoor afgeleid van de badge - en ik mocht door. Zo simpel is het.

Bij de tafel met ontvangstdames gekomen, was duidelijk zichtbaar dat het hun eerste dag was. Onwennig, nerveus gedrag. Ik kreeg geen badge, maar werd ook niet meteen teruggestuurd. Dat bood de kans om even later mee naar binnen te sluipen in het kielzog van een cameraploeg. Nu was ik opeens in de zaal voor de pers! Met volop monitoren waarop ik Giri na een lang gevecht tegen Aronian zijn eerste remise zag spelen.

Het was na al die zetten inmiddels een uur of acht, de zaal telde nog maar een paar man. Dat leek mij een goed moment om met hen, de spelers en de begeleiders mee te lopen naar de studio waar de mannen voor de camera bevraagd werden over hun partij. En nu ik er toch was, stelde ik ook maar gelijk een vraag. Dat was de vraag aan Giri wat de eerste zet was van Aronian waarover hij na moest denken. Hij speelde namelijk tien zetten a tempo, toen drie zetten niet en toen weer tien wel. Raar. Wat bleek? Het was allemaal theorie, maar hij wist even niet zeker meer hoe het nou ging.

Hoe de volgende dag naar binnen? Daar had ik over nagedacht. In de

persruimte waren allemaal kleine kluisjes, daar stak ik op dag 1 een sleuteltje van in mijn zak. Ik nam ook een exemplaar mee van het persbulletin en het speelschema. Zodoende was de volgende dag bij poort 1 gelijk duidelijk dat ik een bekende was, hier iets te zoeken had gezegd. Bij poort 2 vroegen ze maar mijn badge. 'In het hotel laten liggen, dom.' Vervolgens: 'Nog dommer: per ongeluk sleuteltje van lockertje meegenomen, dus moet sowieso even naar binnen'. En dan – heel belangrijk om in Moskou voor afleiding te zorgen bij jonge mensen – 'wat spreken jullie goed Engels'.

Het werkte wonderwel. Opeens had ik een badge om mijn nek en een bandje om mijn pols. Ik mocht zo door de poort en even later – dankzij de polsband - door poort 3 die naar de echte speelzaal leidde. Hier zat je pal op de grootmeesters, plek was er voor hooguit vijftig man. Daar heb ik op mijn gemak Giri zijn tweede partij remise zien spelen en de volgende dag het laatste stuk van zijn derde remise. Dat was degene die hij had moeten winnen, tegen Karjakin, de nieuwe uitdager van Carlsen.

Triomfantelijk mailde ik naar huis dat ik de volgende dag even bij Poetin binnen zou lopen, gewoon wat dingetjes bespreken. De Krim, homorechten, MH17...Heb jij nog puntjes, Vladimir?

Gramschap

Op het forum had ik deze boetedoening, loutering en zelfkastijding beloofd: het uitvoerig analyseren van mijn partij die het Eerste de kans op promotie wellicht ontnemt (op het moment van schrijven is dat nog niet zeker).

Als titel geef ik dit stukje het oud-Nederlandse woord “*gramschap*” mee. Ik zocht een woord dat uiting zou geven aan de volgende gevoelens: Boosheid, Gal, Toorn, Verontwaardiging, Wrevel en Woede. En inderdaad, geheel toevallig, “*gramschap*” voldoet daar aan (volgens www.mijnwoordenboek.nl).

Waarom boosheid, toorn en woede: omdat ik een gewonnen stelling verlies door niet op de klok te kijken en dat wat minder positieve gevoelens opriep.

Waarom gal: ik wil mijn gal spugen over zoveel domheid.

Waarom verontwaardiging en wrevel: omdat ik mij afvroeg “*Waarom moet mij dat overkomen?*” Dat lijkt een echo van de uitroep van Nimzowitsch “*Und gegen diesen Idioten muss ich verlieren!*”.

Deze uitspraak moet Nimzowitsch waarschijnlijk gedaan hebben na de

play-off in een Blitztoernooi in schaakcafé König (Berlijn) in 1928. Volgens schaakhistoricus Edward Winter: “... *for the rapid transit tournament in Berlin two preliminary groups were formed: non-smokers (Nimzowitsch being the victor, ahead of List) and smokers (Sämisch finished ahead of Ahues). In the play-off games, the smokers were victorious: Sämisch defeated Nimzowitsch*”.

Let wel: het is niet zo dat ik mijn tegenstander met een idioot wil vergelijken! Bij nader inzien zou dat etiket eerder op mijn spel geplakt kunnen worden.

Terug naar de boetedoening: het Eerste is niet het team waar ik normaal voor uitkom (dat is het Tweede), maar woensdag, 2 maart 2016, om 17:15, in de auto, in de regen, onderweg van werk naar huis, werd ik gebeld door teamcaptain Timo met de vraag of ik die avond wil invallen. Omdat ik toch al naar de club wilde komen, nam ik dit vererende aanbod aan.

In het forum las ik dat mijn mede teamleden zich op hun respectievelijke tegenstanders hadden voorbereid aan de hand van zo’n kleine 400 partijen!

Volgens Timo moest ik waarschijnlijk tegen ene Krouwel (senior wel te verstaan).

Gelukkig had ik geen tijd meer om iets met die informatie te doen (ach, ik heb zwart, dus ik speel gewoon mijn eigen systeem, dacht ik toen). Het werd inderdaad mijn systeem, niet tegen Krouwel maar:

■■■ – ■■■ ■■■

1.d4 e6 2.c4 b6 3.Pc3 Lb4 4.Ld2 Lb7 5.a3 Lxc3 6.Lxc3 f5

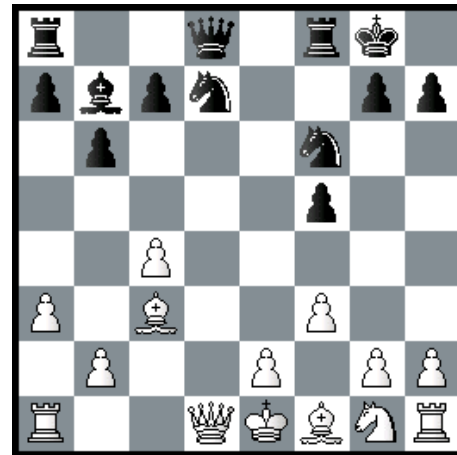
Typerend voor het Heesen Systeem: controle over e4 en het bezit van de diagonaal a8-h1.

7.d5 Pf6 8.dxe6 0–0

Volgens mijn Megadatabase 2016 is dit een Nieuwtje, normaal is 8...dxe6 9.Dxd8+ Kxd8 10.Ph3... Dat werd al eerder gespeeld door spelers van mijn niveau (ELO 1800), dus veel waarde zou ik er niet aan hechten ☺. Mijn idee is een pionoffer voor open lijnen en ontwikkelingsvoorsprong. Een idee dat later de goedkeuring kon vinden in de ogen van de reporter van dienst op de En Passant website.

9.exd7 Pbx d7 10.f3...

Wit wil, kost wat kost, e4 doorzetten, maar had moeten falen op een tactische wending die ik niet goed kon doorrekenen.

10...De7

Mogelijk is namelijk 10...Pg4 11.e4 Dh4+ 12.g3 De7 13.De2 Pc5 met voordeel voor zwart. Ik heb daar ook naar gekeken maar miste 13...Pc5 en oordeelde daarom dat zwart in de problemen zou komen met zijn paard op g4.

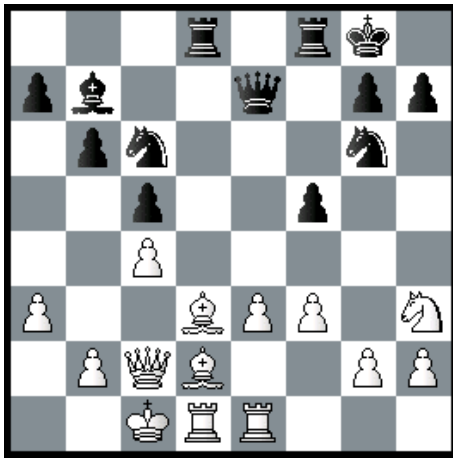
11.Dc2 Pe5

Ook hier miste ik een mooie computervariant 11...Pg4 12.fxg4 fxg4 13.0-0-0 Le4 14.Dd2 Pc5! Omdat ik op de vorige zet Pg4 al had afgekeurd, keek ik er nu niet opnieuw goed genoeg naar. Nu zwart twee keer de beste voortzetting gemist heeft, draait het voordeel weer terug naar wit, die nu alle tijd krijgt om zijn ontwikkeling te voltooien.

12.0–0–0 Pfd7 13.e3 c5

Op c5 had ik beter een paard kunnen neerzetten.

**14.Le2 Tad8 15.Ph3 Pg6 16.Ld2
Pde5 17.The1 Pc6 18.Ld3**

18...Lc8

Hier miste ik dat na 18...Pce5
19.Lxf5 Txf5 20.Dxf5 Pd3 mogelijk
was.

**19.f4 h6 20.Td6 21.Pf3 Df7 22.Lc3
Tfd8 23.Te2**

Eindelijk begon het mij te dagen dat
zwart snel iets moet verzinnen
voordat wit zijn voordeel gaat
benutten. Ik koos voor een
kamikazeactie op de damevleugel.

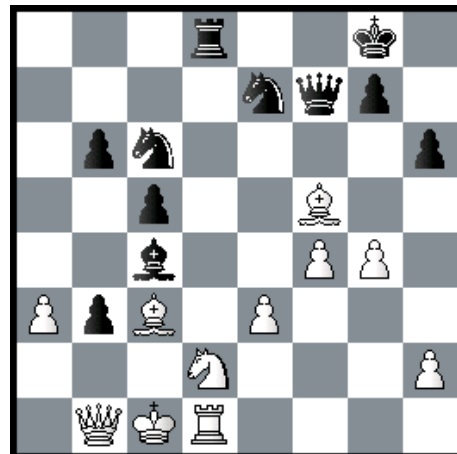
23...Le6 24.b3 a5 25.Ted2 a4 26.g4

En die actie werkt: wit wordt
nerveus en wordt wild op de
koningsvleugel (terminologie
geïnspireerd door het nummer
“Goin’ wild for you baby” van
Bonnie Raitt dat nu op de
achtergrond speelt ☺).

26...axb3 27.Db1...

Het was niet mogelijk om
27.Dxb3... te spelen omdat na een
algehele afruil op d3 en een inslag
op c4 zwart uiteindelijk op g4 een
pion voorkomt.

**27...Lxc4 28.Lxf5 Txd2 29.Pxd2
Pge7**

30.Le4...

En nu slaat wit definitief het
verkeerde pad in. Hij vertrouwde
30.Pxc4 niet. Toch zou dit voordeel
voor wit hebben opgeleverd.
30...Txd1+ 31.Kxd1 Dxc4 32.Dd3
en zwart moet de dames ruilen en
staat dan voor de taak om aan te
tonen dat zijn paardenpaar opweegt
tegen het witte loperpaar (op zich
wel een thema dat mij aanspreekt)
maar de open stelling met pionnen
op beide vleugels is in wits voordeel.

30...b5 31.g5...

Wit gelooft nog steeds niet in het
slaan op c4 en gaat verder met zijn
wilde plannen,

toch was 31.Pxc4... beter:
31...Txd1+ 32.Kxd1 bxc4 met
gelijke stelling.

31...hxc5 32.fxc5 Pd5

Door de plotselinge omslag in de partij begon ik te twijfelen of ik hier met 32... Df2 het vijandelijke kamp kon binnendringen of beter met 32... b4 kon doorgaan met het oorspronkelijke plan op de damevleugel. Ik kon niet kiezen en besloot met een derde optie nog even af te wachten. De analyse thuis geeft aan dat zowel b4 als Df2 had gekund: a) 32... b4 33.axb4 cxb4 34.g6 De6 35.La1 Pe5 36.Lxe5 Dxe5 of b) 32...Df2 33.Pxc4 Txd1+ 34.Kxd1 bxc4 35.Lxc6 Dg1+ 36.Le1 Dg4+ in beide gevallen met een zwart voordeel.

33.g6...

Volgt nog steeds consequent zijn plan op de koningsvleugel, maar 33.Pxc4... was nog steeds noodzakelijk om gelijk spel te krijgen: 33... bxc4 34.Txd5 Txd5 35.Lxd5 Dxd5.

33...De6

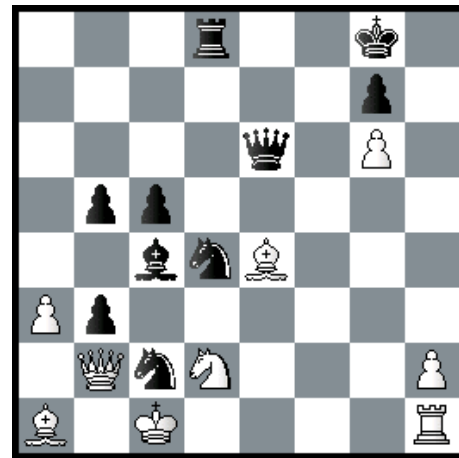
Naar een ander veld op de e-lijn zou beter geweest zijn: 33...De7 (of e8) 34.Pxc4... (de vraag is of wit dit nu wel gespeeld zou hebben ☺) 34... Pxc3 35.Txd8+ Dxd8 (dat is het

verschil met de dame op e6)
36.Dxb3 Pxe4.

34.La1?

Mist opnieuw de mogelijkheid om op c4 te slaan.

34...Pxe3 –+ 35.Db2 Pd4 36.Te1 Pec2 37.Th1...

Een stelling om trots op te zijn als paardenliefhebber. Helaas begon ik hier het spook van een mogelijk mat op g7 te zien. Dat had ik kunnen oplossen met 37...Pxa1 38.Kb1... (want 38.Dxa1 Pe2+ 39.Kd1 Dxe4 40.Tf1 Pc3+ 41.Dxc3 Db1+ 42.Dc1 Txd2+ 43.Kxd2 Dd3+ 44.Ke1 De2#) 38...Pac2 en het is onmogelijk om nu nog een zet voor wit te verzinnen die niet direct verliest. Angst is echter een slechte raadgever en dus koos ik voor:

37... Td7

Waar op zich ook nog niets mis mee is.

38.Lxc2 Pxc2

Mist het mat in 11 dat begint met 38... Pe2. Wit krijgt nu lucht met een dameruיל die ik uit de weg had moeten gaan.

39.De5 Dxe5

Zoals gezegd had ik hier dameruיל moeten ontlopen, maar nu stak ook nog het spook van een mat op de onderste rij de kop op. Maar ook dat is slechts een spook na 39...Dxg6.

40.Lxe5 Pxa3 41.h4...

Wit heeft nog steeds plannen op de koningsvleugel.

41...Te7?

Maar dit geeft te veel voordeel weg. 41...Ld5 is nauwkeuriger. 42.Td1 Le6 43.h5 Pc2 en de zwarte pionnen winnen het van de witte.

42.Lb2?

"Returns the favour" zeggen ze dan in Engeland. Hier was 42.Ld6... een goede mogelijkheid om de partij te redden.

42...Pc2+ 43.Td1...

Weer was slaan op c4 beter.

43...Te1?

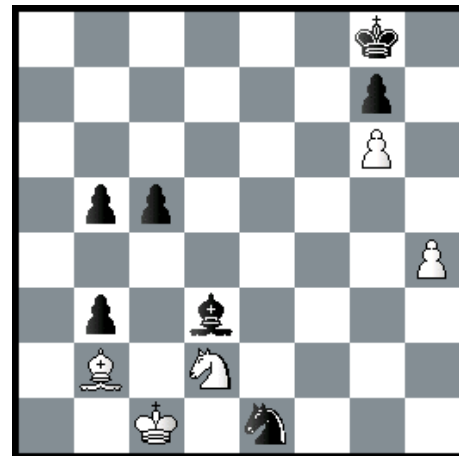
Niet krachtig genoeg, beter 43...Le2 waarna ik definitief aan de opmars

op de damevleugel kan beginnen: 44.Tg1 c4.

44.Txe1?

Geeft zwart nog een kans. Hier had 44.Pe4! gemoeten.

44...Pxe1+ 45.Kb1 Ld3+ 46.Kc1

De hiernavolgende fase is niet geschikt voor ambitieuze schakers met een zwak zenuwengestel. Fout op fout wordt er gestapeld. De balans (bijgehouden door het Siliconen Monster) zwaait woest op en neer tussen -20.9 en -1.4. Weliswaar altijd in het voordeel van zwart, maar toch... Is er een verklaring te bedenken? Voor wat het waard is, is dit is mijn psychologie van de koude grond: gezien het belang van de match en de actuele stand, voelde ik druk om in ieder geval niet te verliezen.

Dan kies je in twijfelgevallen voor een (schijnbaar) veilige voortzetting in plaats van te speculeren en te vertrouwen op je schaak intuïtie. Zoiets gebeurde ook hier: ik nam niet genoeg tijd om af te wegen of mijn oorspronkelijke veilige plan, pionnenopmars op de damevleugel, nog verbeterd kon worden. Ik speelde dus:

46...c4?

Terwijl 46...Lc2 veel sneller tot winst leidt, want ik zie niet wat wit nu moet spelen om Pd3 mat te voorkomen. Als ik die vraag aan het Siliconen Orakel voorleg, komt die met: 47.Pxb3 Lxb3 48.Kd2 Pf3+ maar ook dat is hopeloos voor wit. Van alle missers in deze partij, vind ik deze het meest ergerlijk. Want er is niets mooiers dan mat zetten met een paard, en die kans laat ik hier voorbijgaan! Ik begrijp nu nog steeds niet wat me bezielde...

47.h5 Pg2

Hier had ik alsnog 47...Lc2, met hetzelfde thema als op de vorige zet, kunnen spelen: 48.Pxc4 Pd3+ 49.Kd2 bxc4. Alle goede geesten moeten me hier definitief verlaten hebben.

48.Pf3 Pf4 49.Pd4 Pe2+

Nu had ik de pionnenstorm kunnen beginnen met 49... b4 en laat ik het na!?

50.Kd2 b4

En nu kom ik wel met mijn pion terwijl ik beter eerst Pxd4 had kunnen spelen (scheelt maar 53 punten op de schaal van het Monster!).

51.Pxb3 Pf4 52.Pc5?

Niet alleen de stand op het bord maar ook die op de klok is wit zorgen gaan baren. Ook hij voelt de druk van niet te mogen verliezen, en als je slecht staat moet je juist geen veilige zetten spelen, maar gaan speculeren.

52...Lf5 53.Pa4 Pxd5 54.Pb6...

Het witte plan is simpel: alle zwarte pionnen moeten van het bord al kost het beide witte stukken. Zwart moet dan maar zien dat hij in tijdnood mat kan zetten met paard en loper. Ik zag dat ik hier nog 10 minuten op de klok had en greep mijn kans om nog een keer goed na te denken over een methode om het witte plan te verijdelten. Ik dacht: ik moet in ieder geval mijn g-pion zien te behouden, want dat matzetten met paard en loper met zo'n 10 seconden per zet zag ik niet zitten. Daarmee verzonk ik zo diep in de partij dat ik tot het einde niet meer op de klok,

maar alleen op het bord heb gekeken om mijn idee zo goed mogelijk uit te voeren. Zoals Geurt het formuleerde: *“De liefde voor het spel heeft hier gewonnen.”*

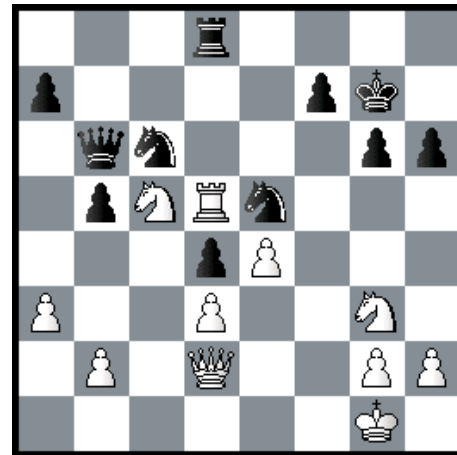
54...c3+ 55.Lxc3 bxc3+ 56.Kxc3 Lxg6

Alles nog volgens plan. Voor de grap (en op zoek naar troost) laat ik vanaf nu het Monster met de 6 *men tablebase* meedraaien om te zien wat er overeind blijft van mijn plan. Afwijkingen van de optimale voortzetting geef ik cursief aan. En er was troost: de constatering dat ik regelmatig de optimale zet vond en, wanneer dat niet zo was, duurde mijn keuze vaak maar één zet meer naar het mat.

57.Kd4 Kf7 58.Ke3 (*Ke5 is optimaal*) **Ke6** (*Lc2*) **59.Kf3** (*Pc4*) **Lf5 60.Pc4 g5 61.Pe3 Pf6** (*Kf6*) **62.Kg3 Lg6** (*Ke5*) **63.Kf3** (*Pc4*) **Lh5+** **64.Kf2** (*Kg3*) **Ke5** (*Pg4*) **65.Kg3 Pe4+** **66.Kg2 Pf6** (*Le2*) **67.Kg3–+ Ke4** (*Pe4*) **68.Pg2** (*Pc4*)

En hier viel mijn vlag...

Om de boetedoening in één keer volledig af te ronden, ook maar een paar fragmenten van mijn partij uit wat de kampioensmatch van het tweede had moeten zijn:

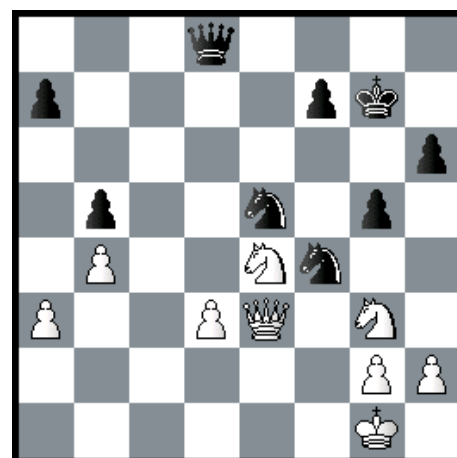
Hier besloot ik een pion te offeren om veld e4 bereikbaar te maken voor het paard op g3:

28.b4...

Waarop volgde:

28...Txd5 29.exd5 Pe7 30.Pge4...

Nadere analyse leert dat ik beter het andere paard naar e4 had kunnen spelen, omdat daarmee meer kansen op de koningsvleugel ontstaan. Even later stond de volgende stelling (met wit aan zet) op het bord:

De geofferde pion had ik weer terug, maar dat had zwart de kans gegeven zijn stelling te verbeteren. Nu staat de pion op d3 onder heftige druk. Ik analyseerde eerst 37.Pd6... met het idee dat 37...Dxd6 niet kan vanwege het familieschaak op f5. Maar ik dacht dat zwart daarna dameruïl kon afdwingen na 37.Pd6 Db6. Op de een of andere manier miste ik dat wit dan gewoon 38.d4... kan spelen. In de partij kreeg zwart het heft in handen na:

37.d4 Pc4

En plotseling dreigt er voor wit van alles en knapte er iets bij mij:

38.Dc3??

Met 38.Df2... was er nog volop strijd geweest. De rest van de partij zal ik jullie besparen, want zelfs sommige één ply diepe varianten miste ik volkomen.

Ik hoop met deze openbare biecht voldoende karma-punten verzameld te hebben om een teleurstellende

periode (schaaktechnisch wel te verstaan) af te mogen sluiten en wat meer geluk op mijn pad te vinden!

In dat verband kan ik jullie en mijzelf wat opbeuren met de drie elementen voor gelukservaring van “geluksprofessor” Ruut Veenhoven uit zijn *World Database of Happiness*:

“De mate van autonomie in je leven is er één.

Het tweede element is ‘ontplooiing’: in hoeverre blijf je je hele leven een lerend, ontdekkend mens?

Het allerbelangrijkste element, volgens Veenhoven, is de mate waarin je in staat bent om je te verbinden met andere mensen. En dan niet ‘contactloos’ via Facebook, maar een wederzijdse open verbinding met diverse mensen van verschillend pluimage.”

Ik ben er klaar voor!

Oplossingen Rode Lopers combineren – aflevering 14

Stelling 1: Hendrik Aldenberg – Abderrahim El Madani

*Interne competitie Rode Loper, 6
april 2016*

1.Lxg6! Kxg6 kan niet in verband
met **2.Dg4** mat. Maar ook na
bijvoorbeeld **1... Te7 2. Th7+ Kf8**
3.Dd6 is het niet meer te houden.

Stelling 2: Jaap Kamminga – Seth van der Vegt

*Interne competitie Rode Loper, 23
maart 2016*

1...Txf3 wint een gezonde pion,
want na **2.gxf3? Dxf3+ 3.Kg1**
Dxe3+ 4.Kh1 Df3+ 5.Kg1 Lh3 en
zwart moet materiaal inleveren om
mat te voorkomen.

Stelling 3: Cees Jan den Haan – Hendrik Aldenberg

*Tata steel chess, Wijk aan Zee,
weekend vierkamp, 17 januari 2016*

1... Lxf4! De witte dame is
overbelast. Zowel f4 als c3 dekken is
net even te veel. **2.Lxf4 Pxf4 3.Dxf4**
Dxc3 en zwart staat veel beter.

Stelling 4: Jos Heesen – Peter Das

*Interne competitie Rode Loper, 3
februari 2016*

1...Pxe5 2.fxe5 Lxe5! En Wit kan
niet terugnemen in verband met
3.dxe5 Dxe5+ en de looper op g5
hangt.

Stelling 5: Cees Jan den Haan – Hendrik Aldenberg

*Tata steel chess, Wijk aan Zee,
weekend vierkamp, 17 januari 2016*

1...Pxc3! 2. Lxc3 Pf5! Het
alternatief **2.Dxc3** biedt ook geen
uitkomst: **2...Lxc3 -+**

Stelling 6: Jos Heesen – Chris Regeling

*Interne competitie Rode Loper, 24
februari 2016*

43... h5! Op het forum leidde deze
zet tot grapjes over boeren en
scheten. Wat het woord ‘luchtgat’ al
niet doet. Zwart creëert er in elk
geval eentje en na **2. Qd1** om een
dreigend mat af te wenden, staat wit
machteloos tegenover de opmars van
de zwarte pionnen. **44... c4** en Wit
komt in zetdwang.

De Blunder (1)

John Temming

“Chess is a fairy tale of 1001 blunders” (Tartakower)

Dit artikel is al eerder, in gewijzigde vorm, ruim zes jaar geleden in een Balans verschenen. Het was toen mijn bedoeling er een reeks van te maken, maar is er nooit van gekomen. Met dit nieuwe begin ga ik dus alsnog aan de reeks beginnen, zeker nu ik in dit seizoen meer blunders maak dan ooit. Wellicht kom ik tot een Cruijffiaans inzicht : “Voordat ik een fout bega, maak ik m niet...”

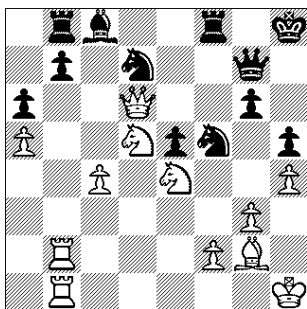
Blunders, we maken ze allemaal en op elk niveau, hoewel de blunders natuurlijk zeldzamer worden naarmate de spelers sterker zijn. Ondanks dat iedereen er van tijd tot tijd mee te maken heeft is er verbijsterend weinig literatuur over het waarom. De blunder heeft namelijk vele gedaantes en ik heb geprobeerd mijn eigen gedachten hierover weer te geven, gelardeerd met soms hilarische fragmenten van de allergrootsten. Het beste vermaak blijft toch leedvermaak...

Categorie 1 Zelfoverschatting (“Ik heb het niet gezien, want dat was niet nodig”)

Dit type is vaak een kolossale blunder, waardoor direct opgegeven kan worden. De speler die dit overkomt staat vaak beter tot gewonnen en heeft geen tijdnood, de winst (of remise) is een kwestie van tijd. Maar door vasthoudendheid van de tegenstander komt er een gevoel van irritatie en verveling op. Er

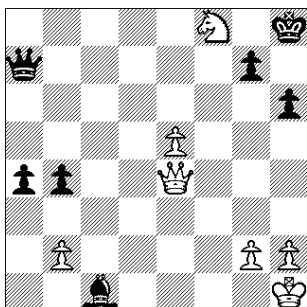
wordt op de automatische piloot gespeeld, het “ik win (of houd het) toch wel zoals ik wil” gevoel. De positie wordt niet 2 ply diep bekeken, er worden alleen nog maar “logische” zetten gedaan. Ik denk dat dit soort blunders gemaakt worden door sterke spelers die vaak superieur zijn aan de gemiddelde tegenstand én in bepaalde stellingen verveeld raken.

Onderstaande stelling Petrosian – Bronstein 1956, werd bereikt na 27.a5 Pd4 28.b4 cxb4 29.Dxb4 Pf5 30.Tad1 Pd4 31.Te1 Pc6 32.Da3 Pd4 33.Tb2 Pc6 34.Teb1 Pd4 35.Dd6 Pf5 Het is hier duidelijk dat zwart totaal overspeeld is en dat de executie niet ver is. Bronstein, in heftige tijdnood, heeft alleen maar ongevaarlijk zijn paard rondgespeeld, terwijl Petrosian, met tijd genoeg, zijn stelling verder versterkte. 36.Dc7 lijkt erg sterk, maar terugkomend van een klein wandelingetje speelde Petrosian de ultieme grafzet 36.Pg5??

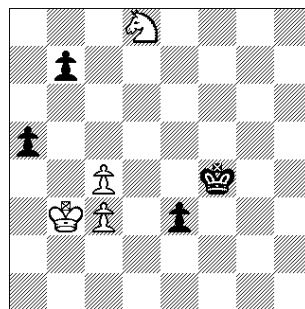
En gaf op na 36...Pxd6.

Een ander mooi voorbeeld is Deep Fritz – Kramnik, 2006. Na een nogal geforceerde slagwisseling lijkt zwart optisch gezien als een jonge god te staan en besluit de dames af te ruilen met 35. De3??....

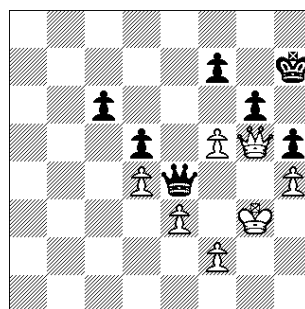
En ontwaakte uit de droom na 35...Dh7#. Een verklaring zou kunnen zijn dat dit een ongewoon en zeldzaam voorkomend matbeeld is, als hij dit gezien had, was remise de zekere einduitslag geweest na 35.Kg8.

In het volgend voorbeeld, Bronstein – Botwinnik 1951, trekt dit keer Bronstein aan het korste eind. Na 53.Ph6 Kf4 54.f7 Lxf7 55.Pxf7 e4 denkt Bronstein, wellicht om zijn gehate tegenstander te kwellen, 45 minuten na voor een onwaarschijnlijke winst, maar met een zekere remise in handen. 56.Pd8 e3. Het is tijd voor een grafzet....

57.Kc2?? (Pe6+ en daarna Pd4 is remise, maar wit ging er van uit dat zwart via f3 moest en dit dus nog een zet kon uitstellen...) 57...Kg3! 0-1

In de partij Beliavsky – Johannessen heeft wit een moeilijk eindspel zo'n 20 zetten prima gekeept. De partij is nog steeds remise, maar wit vindt dat ie nu recht heeft op meer.....

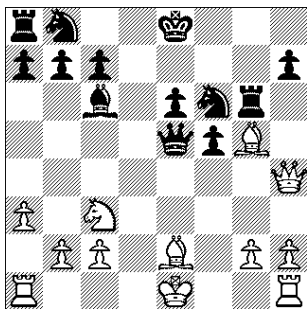
68.f3 Db1. Wit speelt nu de allerallerslechtste zet die mogelijk is, aan jullie deze te vinden!

Categorie 2 Zelfonderschatting
("Tja, hij is nu eenmaal -veel-sterker...")

Dit type blunder komt voor bij spelers die, als er druk wordt gezet door de tegenstander, eigenlijk geloven dat de uitkomst van de partij al vaststaat.

Ze belanden in een soort hypnotische toestand zodanig dat er niet meer naar een echte uitweg wordt gezocht en alles wordt geloofd van de tegenstander. Dan worden er, óf “logische” zetten gedaan, óf, juist om het tij te keren, onmogelijke harikiri-zetten. Vaak komt dit soort fatalisme voort uit een misplaatst respect voor de tegenstander, b.v. omdat het een notoire Angstgegnen van de speler is.

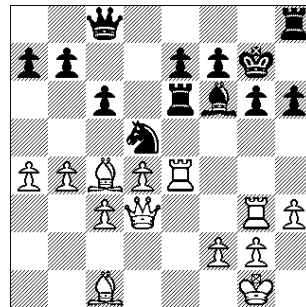
Zo ook b.v. Aljechin – Nimzowitsch 1931

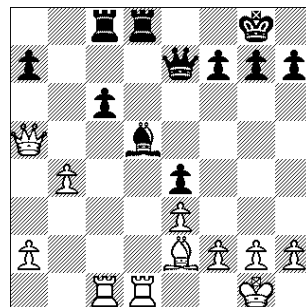
Zwart heeft zojuist 14.Ld7-c6? gespeeld. Wat Nimzowitsch bezielde ontgaat me, Pc6 en dan rocheren was essentieel. Aljechin is meedogenloos : 15.0-0-0! Lxg2 16.The1 Le4 17.Lh5 Pxd5 18.Td8+ Kf7 19.Dxh5 1-0. Een vernederende nederlaag van de op dat moment nr3 van de wereld.

In het onderstaande fragment, Belfort 1988, heeft Spassky met wit een goede stelling tegen Karpov, alhoewel zwart weinig zwaktes heeft. Spassky had door de jaren

heen een afschuwelijke score tegen Karpov, 15-3 op dat moment. Karpov's laatste zet was 20...Rde6. Er is niets aan de hand, slaan op e6 en dan Le3 lijkt logisch. Spassky besloot echter tot 21.Teg4?? en mocht de koning omleggen na 21...Te1+ 22.Kh2 Txc1.

Hier een voorbeeld van een “logische” zet, maar onder verdachte omstandigheden. Lasker – Janovski 1910. Zwart staat iets minder, maar h6 of f5 lijkt niet verkeerd. Janovski besluit tot het logische toren verdubbelen op de d-lijn :

19.Td6?? Txd5 20.Txd5 Txd5 21.Dxd5 dxb4 22.Txc6 1 - 0